

BUSKSKVETTEN

Nr. 3 * 2003 * 19. årgang

GRÅHEGRE

REDAKSJONELT:

REDAKTØR: Jens Erik Nygård
Brinken 19
3400 Lier
Epost : jenygard@online.no

OPPLAG: 300
ABONNEMENT: kr. 90,- pr. år

Stoff til Buskskvetten sendes fortrinnsvis direkte til redaktøren. Manuskripter bør leveres via epost eller på diskett. Stoff som er skrevet på data behøver ikke å ha ferdig layout. Styret i NOF - Buskerud fungerer som redaksjonsmedarbeidere, og kan brukes som kontaktpersoner.

ANNONSEPRISER:

1/1 side kr 500,- for 1 innrykk, kr 2000,- pr år
½ side kr 250,- for 1 innrykk, kr 1000,- pr år
¼ side kr 125,- for 1 innrykk, kr 500,- pr år

NESTE NUMMER AV BUSKSKVETTEN KOMMER CA 15. DESEMBER
FRIST FOR INNSENDING AV STOFF: 15. NOVEMBER

NOF AVD. BUSKERUDS STYRE 2003

Leder /redaktør :	Egil Mikalsen	Øvre Eiker l.l.	
Nestleder:	Tonny Andersen	D.O. l.l.	tonnyan@online.no
Kasserer:	Terje Bakken	Øvre Eiker l.l	terje.bakken@sensewave.com
1. styremedlem	Torkild S. Lundberg	D.O. l.l.	torkild@stud.ntnu.no
2. styremedlem:	Jan Mjåland	D.O. l.l	jan.mjaaland@primrose.no
Varamedlem	Erland Tollefsen	D.O. l.l	erland.t.tollefsen@moller.no
Revisor:	Per Øistein Klunderud	Øvre Eiker l.l.	

KONTINGENT :

Direktemedlemmer senior : kr. 90,- pr. år
junior : kr. 50,- pr. år
støttemedlem : kr. 30,- pr. år (mottar ikke Buskskvetten)
Lokallagskontingent : kr. 90,- pr. betalende medlem registrert 1.10 i år.

Gråhegra på forsiden er fotografert av Jens Erik Nygård

Innhold :

Leder		side 59
Sjeldne fugler i Buskerud 2002	Steinar Stueflotten m.fl.	side 60
Siste nytt fra Buskerud (Artikkel trukket tilbake)		side 75
Årets fugletur i Nordre Tyrifjorden-området	Viggo Ree m.fl.	side 78
Ansatte i Ringerike kommune på fugletur i Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem	Viggo Ree	side 80
Turreferater	Christoffer Mikalsen	side 82

Leder :

Ja så skjedde det igjen, sommer'n forsvant før jeg rakk å reagere. Høsten kom med stormskritt i all sin prakt og dertil hørende aktivitet oppe i luften og på bakken. Stær og trost beiter i store flokker på plener og åkrer, tårnseilere i stor fart under skyene, gjess i plog og rast på elva. Det er ikke lett å konsentrere seg 100% på jobb nå om dagen, men det får vi bare leve med. Sånn er livet. For det kan jo alltid være noe sjeldent med i flokken. Som i en flokk korsnebb, der kan det jo være en båndkorsbebb.

Vel nok om det. Som kanskje de aller fleste har fått med seg i sommer har det vært en del skrijving i Drammens Tidende om en jordbær dyrker i Lier og hans håndtering av såkalte skadedyr. Trost. Han har vært anmeldt til politiet en gang for brudd på viltloven. Så er spørsmålet om hvor mange ganger skal man måtte gjøre det før noen ting skjer. Eller er han så stor og kjent mann i bygda at de ikke tør gjøre noen med han, mulig att han har så stor makt så ingen tør gjøre noe med han, ikke vet jeg. Det blir på samme måte for en som dyrker epler, skal han ha lov til å skyte unger på epleslang eller noen som går på kårabislang uten att det blir reagert. Det blir jo på samme måten. Bare nevner det, skulle blitt tilstander rundt mange eplehager, huttetu.

Jeg kjenner andre som dyrker jordbær. Ikke vet jeg hva de gjør, men de har ihvertfall i ikke noen store problemer med såkalte skadedyr som de ikke takler. Det har vært luftet før og det bør gjøres igjen, la de prate sammen. Det kan jo kanskje settes sammen en gruppe med folk fra forskjellige miljøer for å utveksle erfaringer. For det finnes nok ganske sikkert en meget enkel løsning, nærmere enn man tror, man må nok ikke tenke så altfor komplisert som man har tendenser til å gjøre. Han kan jo bruke noe som ble brukt en god del i gamle dager. Det ble kalt fugleskremsel. Det fungerte før og det gjør helt sikkert i våres dager også. For man kan for eksempel

koble til lyd og bevegelse. Det er jo noe fugler ikke liker. Det gjør de jeg ser på ihvertfall. Det er noe som har blitt brukt med stort hell i forbindelse med sau og ulv. Så det er vel noe han bruke også. Skulle ikke forundre meg om att det blir billigere enn kuler og rottefeller. Da kan han også bruke tiden på noe annet enn å sjekke feller og ligge på lur med børsa.

Jeg tror personlig ikke boikott er noen løsning. For i de fleste sammenhenger blir de som foreslår boikotter sett på som ekstremister og kverulanter. Det syntes ikke jeg gagnar oss, men helt klart man skal ha lov å si i fra. Sier man ingen ting skjer det heller ingen ting. Dessuten er det altfor mange i vårt langstrakte land som er altfor glad i frukt og grønnsaker og spesielt jordbær så det blir ikke lett. Synd, men sant.

Vel det var nok for denne gang, gå ut nyt høsten med alt den bringer med seg.

Egil Mikalsen

Fra redaktøren :

Undertegnede er snart ferdig med sin femte årgang av Buskskvetten og føler at det er på tide at noen andre overtar. Det er opp til styret i NOF Buskerud å bestemme hvordan Buskskvetten skal videreføres, men jeg ber folk som kan være interessert i å overta å tenke på saken, og eventuelt melde sin interesse. Jeg vil selvfølgelig gi nødvendig oppstartshjelp. En ny redaktør bør disponere en PC, en skriver og ha tilgang til Internett.

Jens Erik Nygård

Sjeldne fugler i Buskerud 2002

Rapport fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) i Buskerud

av

Steinar Stueflotten, Jon Ludvig Hals, Kendt Myrmo, Lars Thomas Poppe & Vegard Bunes

2002 ble et spennende fugleår med mange interessante funn i Buskerud. Spesielt må fremheves det store antallet nattsangere som ble observert denne sommeren. En stor invasjon av båndkorsnebb i Sør-Norge om høsten, berørte så vidt også Buskerud

Saksbehandling

Denne rapporten er basert på ca. 460 registrerte observasjoner av 74 arter og 2 hybrider. Dette er rekordmange observasjoner for en årsrapport, mens antall arter er omtrent det samme som i de to foregående årene. Bare 15 av de godkjente funnene i denne rapporten, er fra perioden før rapporteringsåret 2002.

LRSK har i forbindelse med denne rapporten behandlet 52 godkjenningssaker. Av disse er kun 6 ikke godkjent p.g.a. manglende eller mangelfulle beskrivelser, og 1 sak er plassert i kategorien avventes i påvente av supplerende opplysninger. 5 saker er oversendt NSKF for godkjenning (niland, busksanger (2), steppehauk og rosenstær). Av disse har NSKF godkjent funnet av niland. I tillegg har vi mottatt tilbakemelding på følgende tidligere saker fra NSKF: svartglente 1998, hybrid amerikakrikkand x krikkand 1998, hybrid taksvale x låvesvale 1998 og stork 1999 som alle ble godkjent, mens en observasjon av sibirgransanger i 2001 ikke ble godkjent. I tillegg til observasjonene av busksanger, steppehauk og rosenstær, avventer vi NSKFs avgjørelse vedrørende et funn av svartbrynalbatros utenfor Filtvet i november 2001. Totalt utgjør andelen av funn som ikke er godkjent 12% av antall ferdigbehandlede godkjenningssaker. Hele 27% av godkjenningssakene i 2002 var dokumentert med fotobelegg, mot bare rundt 10% tidligere år; et resultat av mer utbredt digiskoping (digitale bilder tatt gjennom teleskop).

LRSK har avholdt ett møte i 2002 og ett i 2003. Ut over dette har saksbehandlingen skjedd vha telefon, epost og brev. Internett er nå en viktig kilde for registrering av nye og interessante funn. De viktigste sidene er fugler.net og FuBu. Observatører som har tilgang til Internett, oppfordres til å legge funnene sine av sjeldne arter ut på disse sidene, eller sende dem direkte til LRSKs sekretær. På den måten vil du bidra til å holde kunnskapen om sjeldne arters forekomst i fylket oppdatert. For arter som krever beskrivelse, er det viktig at du gir en fyldig beskrivelse av fuglen, slik at forveksling med andre arter kan utelukkes.

Vi takker alle rapportørene som har bidratt til nok en fyldig årsrapport fra LRSK.

Noen hovedtrekk fra forekomsten i 2002

2002 var et relativt rikt fugleår i Buskerud. Det ble observert tre nye arter for fylket: niland, hauksanger og svartbrynalbatros (fotodokumentert, men ikke behandlet av NSKF ennå). I tillegg ble ett funn av svartglente (ny art) fra 1998 godkjent. Andre spesielle funn som bør fremheves er: havhest (funn nr.7), stripegås (funn nr.3 og 4), havørn (funn nr.7-10), tyvjo (funn nr.8), fjelljo (funn nr.7), svartterne (funn nr.9 og 10), lappugle (funn nr. 3), sørlig gulerle (funn nr.4) og svartryggerle (funn nr.5). En stor invasjon av båndkorsnebb i Sør-Norge høsten 2002 berørte i noen grad også Buskerud (6 funn). Det mest spesielle ved 2002, var likevel det store antallet nattsangere som ble registrert denne sommeren, med rekordforekomst av både åkerrikse, vannrikse, myrrikse, nattravn og myrsanger, og bra med vaktel. Noe skyldes nok økt observasjonsaktivitet i mørke nattetimer, men for flere arter, bl.a. åkerrikse, var det et reelt toppår, ikke bare i Buskerud men i hele Norge. Videre ble det gjort vinterfunn av svartand, dvergfalk og vandrefalk, og hekkefunn av gråhegre og rosenfink, samt et mulig hekkefunn av horndykker.

Tabell 1: Funnstatistikk pr. kommune (inkl. etter-rapporteringer for 2000 og 2001).

Kommune	2000	2001	2002
Drammen	6	5	7
Flesberg		1	1
Flå	1		2
Gol		1	2
Hemsedal			1
Hol	6	6	13
Hole	61	47	88
Hurum	20	12	32
Kongsberg	18	8	24
Krødsherad		1	2
Lier	15	28	35
Modum	12	9	14
Nedre Eiker	3	11	13
Nes		2	2
Nore og Uvdal	1	1	2
Ringerike	46	87	94
Rollag		3	
Røyken	1		4
Sigdal	2		
Øvre Eiker	96	90	95
Ål	4	7	7

Kommuneoversikten (tabell 1) viser antall funn per kommune de siste tre årene. Det er fortsatt de samme tre kommunene Øvre Eiker, Ringerike og Hole som topper lista, mens Lier, Hurum og Kongsberg følger på de neste plassene. Endelig er også Hemsedal kommet med på lista, som nå omfatter samtlige kommuner i fylket.

Endringer i rapporteringslista

Svartbrynalbatross, niland og hauksanger er nå tilføyd LRSKs liste. F.o.m. 2004 skal dessuten bare vinterfunn av storskarv rapporteres, og observasjoner av sædgås i nordre Tyrifjorden og Fiskumvannet, trenger ikke lenger beskrives. Ellers er det ikke gjort andre endringer i rapporteringslista som ble publisert i Buskvetten nr.3/2002 (Stueflotten m.fl. 2002).

Oppbygging av rapporten

Denne rapporten er bygd opp etter samme mønster som tidligere. Opplysningene i artsgjennomgangen settes opp på følgende vis: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes (funn/individer før rapportåret - funn/individer i rapportåret), (4) eventuelt angivelse av hvilken funnkategori som er med i rapporten (f.eks. vinterfunn). R betyr at arten er rapporteringsart og at LRSK ikke krever beskrivelse av funn, mens NSKF betyr at funnet er godkjent av NSKF, (5) år, (6) kommune i alfabetisk rekkefølge, (7) antall individer (ikke angitt hvis 1), (8) kjønn og alder hvis bestemt, (9) lokalitet, (10) dato(er), (11) * bak dato angir positivt belegg, og en parentes med symbol angir beleggstype (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak og D - drept eller funnet død hvis den er innsamlet og skinnlagt/utstoppet), (12) navn på den som observerte fuglen (ved opptil tre observatører angis samtlige, ved flere enn tre observatører angis hovedobservatøren(e)), (14) kommentarer til observasjonen, (15) det totale hekke- og overvintringsområdet grovt angitt i parentes og (16) funnkommentarer. For noen arter er det innrapportert mange funn. For å spare plass er arter med fem eller flere funn, presentert forenklet i tabellform i kronologisk rekkefølge. Disse artene forekommer normalt temmelig regulært i fylket. For to arter, storskarv og kortnebbgås, er ikke alle funnene gjengitt av plasshensyn, kun et sammendrag av funnmengden. Antall oppgitte funn/individer gjelder i utgangspunktet bare funn som er innrapportert til og godkjent av LRSK. For flere underrapporterte arter gir funnstatistikken derfor ikke et helt korrekt uttrykk for antall kjente funn av arten i Buskerud.

Opplysninger om utbredelse til artene er i hovedsak hentet fra *Handbook of the Birds Europe, the Middle East and North Africa – the Birds of the Western Palearctic* (Cramp et.al. 1977-1994) og *Norsk Fugleatlas* (Gjershaug m.fl. 1994).

Godkjente saker 2002

Smålom *Gavia stellata* (? – 9/30) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
10.04.	1	Nordfjorden, Ringerike	V.Bunes
16.04.	16+	Nordfjorden, Hole	J.Steinsvåg, J.Fossum, J.Dyresen, A.Landsverk
17.04.	1	Nordfjorden, Ringerike	V.Bunes
18.04.	6	Nordfjorden, Hole	K.Myrmo
20.04.	10+	Nordfjorden, Hole	K.Myrmo, V.Ree, J.L.Hals m.fl.
27.04.	1	Nordfjorden, Hole	J.L.Hals
05.05.	2	Nordfjorden, Hole	K.Myrmo, J.L.Hals
05.05.	1	Frognøya, Hole	K.Myrmo, J.L.Hals
20.07.	1 par	Strandavatnet, Hol	T.Breiehagen
24.7.-	1-2	Fetjastølsdalen, Ål	T.Breiehagen
primo.aug			
25.07.	1	Holsfjorden, Hole	V.Ree m.fl.
10.08.	1 par m/ 1 pull	Uspes, Hol	R.Solvang

(Island, Irland, Skottland, Skandinavia, Russland, Nord-Amerika og Grønland). Smålommen opptrer regelmessig på vårtrekket utenfor vestsida av Røysehalvøya i Tyrifjorden i siste halvdel av april til primo mai. Gjennomsnittlig ankomstdato i nedre Buskerud: 19.04. (7 år). 10.04. er blant de tidligste vårfunnene til nå. Arten er sjelden å se på høsttrekket i oktober-november. 1 ind i Holsfjorden, Hole i juli er også uvanlig. Smålommen hekker spredt i nord-fylket.

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis* (>100- 12/18) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
13.01.	1	Vestfosselva, Øvre Eiker	T.Bakken, L.Palmstrøm
08.02. + 03-05.03.	1	Hovsenga, Ringerike	P.Leiros
29.08. - 05.09.	1 juv	Juveren, Ringerike	K.Myrmo m.fl.
08.09.	1 ad	Steinsvika, Hole	K.Myrmo
15.09. - 06.10.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, A.Olsen m.fl.
22.09.	1	Synneren, Ringerike	K.Myrmo
22.09.	1	Steinsvika, Hole	K.Myrmo
28.09.	1	Linnesstranda, Lier	J.E.Nygård
05.10.	2	Linnesstranda, Lier	S.Stueflotten, J.E.Nygård, R.E.Andersen
06.10.	1	Miletjern, N.Eiker	S.Stueflotten
06.10.	1	Svensedammen, Drammen	S.Stueflotten
07.10.	1	Linnesstranda, Lier	E.Gates
20.10.	6	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud
24.10.	2	Fiskumvannet, Øvre Eiker	J.T.Bollerud
30.12.	1	Nf Viul, Randselva, Ringerike	G.Gaarder

(Vidt utbredt, primært i tempererte strøk av Eurasia samt Afrika). Dvergdykkeren har i seinere år opptrådt fåtallig men regelmessig høst og vinter i nedre deler av Buskerud.

Etter er par svake år, ble det gjort rekordmange funn i 2002.

Toppsykker *Podiceps cristatus* hekking R

2002 HOLE: Vik, 1 par fikk fram 3 unger (K.Myrmo m.fl.).

RINGERIKE: Karlsrudtangen, 10 par gjorde hekkforsøk i mai, men mislyktes pga flom (K.Myrmo).

ØVRE EIKER: Fiskumvannet, minst 3 par hekket (S.Stueflotten).

(Sentrale deler av Eurasia, Øst- og Sør-Afrika samt spredt i Oceania). Arten er fåtallig hekkefugl i nedre deler av Buskerud. Fiskumvannet har vært den sikreste hekkelokaliteten, men arten er nå tydelig i framgang i Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem.

Horndykker *Podiceps auritus* (? – 6/8) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
07.05.	1 ad	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud m.fl.
04.06.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	P.Ø.Klunderud
juni	1 par	Golsfjellet, Gol	S.Sannes
08.08.	1 juv	Steinsvika, Hole	K.Myrmo
10.10.	2	Svendsrudvika, Hole	K.Myrmo
13-24.10.	1	Svendsrudvika, Hole	K.Myrmo
03.11.	1	Nordfjorden, Ringerike	K.Myrmo

(Nordlig, nesten cirkumpolar utbredelse; i Europa kun Island, Skottland og Fennoskandia). Horndykkeren opptrer regelmessig i sørfylket på vårtrekket (medio april - mai) og høsttrekket (medio august - november). I juni ble et par observert på mulig hekkelokalitet i et vatn på Golsfjellet. Tidligere er det bare kjent ett hekkfunn fra Buskerud på Geilo i 1995.

Havhest *Fulmarus glacialis* (6/11 – 1/1) R

2002 RINGERIKE: 1 Hensmoen 22.06. (J.Lønner, K.Myrmo, V.Bunes).

(Langs kysten av Nord-Atlanteren fra nordkanadiske øyer via Grønland, Island til Svalbard og Novaya Zemlja. Videre langs Norges kyster sør til Storbritannia og Bretagne). Arten besøker av og til ytre Oslofjord, og er sett noen ganger utenfor Hurumlandet. En sjelden gang kommer enkelte individer på avveie, og kan da havne i innlandet slik individet på Hensmoen hadde gjort. Fuglen ble funnet utmattet og avmagret på E16 ved Hensmoen av J. Lønner. Den ble hentet av K. Myrmo, ringmerket og satt ut ved Hurum.

Storskarv *Phalacrocorax carbo* innlandsfunn R

(Spredt i Europa, Sør-Afrika, Sentral- og Sør-Asia, Sør-Oceania og vestkysten av Nord-Amerika). Dette året startet vårtrekket av storskarv gjennom Buskerud 24.03.

da en flokk på 75-100 ind trakk opp Lierdalen (R.E. Andersen). Dette er den tidligste starten på vårtrekket som er registrert så langt. Før dette ble det sett 1 subad i Killingstrømmen, Ringerike 12.03. (K.Myrmo). I de neste dagene fram til 07.04. ble det jevnlig sett en del småflokker på vei opp Lierdalen og over Nordfjorden/Tyrifjorden, til sammen minst 770 ind i den første trekkperioden. Det er ikke rapportert noe trekkaktivitet igjen før i siste halvdel av april da det i perioden 19.-29.04. ble registrert til sammen minst 630 ind på trekk mot nord. Den siste flokken på 97 ind, som ble sett over Vørket, Hurum 29.04., var på vei ut fjorden igjen, kanskje pga det sure været denne dagen (E.Gates). Med totalt 1400 ind denne våren, ble 2002 langt dårligere enn 2001 da hele 3800 ind ble notert på vårtrekket over Buskerud. Siste trekkdag 29.04. var for øvrig samme sistedato som i 2001. Fram til 19.05. ble det sett enkelte spredte individer (1-8) i Steinsfjorden, Nordre Tyrifjorden og Fiskumvannet. Andre innlandsfunn sommer/høst: 4 ind Steinsfjorden 11.06. (V.Bunes). 1 subad Nordfjorden 04.08. (K.Myrmo), 1 ind Aklangen, Ringerike 14. og 16.08. (V.Larsen), 1 ind Øyen-Lågen, Kongsberg 15.08. (B.R.Skullestad), 1 juv Fiskumvannet 08.09. (S.Stueflotten m.fl.), 6 ind ptN Hønefoss 15.09. (K.Myrmo), 1 juv Hærstrøm, Nedre Eiker 17.09. (J.Bakke), 1-6 ind Nordfjorden 19.09.-31.10. (K.Myrmo), 1-8 ind Steinsfjorden 19.09.-10.11. (K.Myrmo) og 1 ind Komnes, Kongsberg 29.09. (H-J.Hovelstad).

En flokk storskarv over Linnestranda 15.04.03.

Gråhegre *Ardea cinerea* (10 - 3) hekking R

2002 NEDRE EIKER: 1 par hekket for første gang i Miletjern, med reir 4 mob i viersumpskog (S.Stueflotten m.fl.).

RINGERIKE: hele kolonien ved Synneren flyttet til granholtet ved Snyta (K.Myrmo).

ØVRE EIKER: skal ha hekket sør for Fiskumvannet de siste par årene (M.Sjøblom).

(Eurasia og Afrika). Arten synes å være i svak framgang i fylket. Flere hekkfunn kan trolig forventes i årene framover.

Stork *Ciconia ciconia* (4/4 – 0/0) NSKF

1999 RINGERIKE: 2K+ Synneren 19.-20.05. (R.M.Klemmestad, V.Ree m.fl.).

(Europa, Nord-Afrika og Midtøsten). Denne storken ble

først observert høyt oppe i en hegrekoloni der den forsøkte å hakke løs en grankongle! Den ble også sett sittende på en kraftmast i samme område. Sist arten ble sett i Buskerud var på Flesberg 29.05.95. De fleste observasjoner av stork er gjort i siste halvdel av mai.

Dvergsvane *Cygnus columbianus* (10/13-1/1)

2002 RINGERIKE: 2K sett både i Synneren, Juveren og Nordfjorden 08.-18.04.* (F) (V.Bunes, F.Müller, K.Myrmo m.fl.).

(Arktisk tundra fra Russland gjennom Sibir, videre gjennom nordlige deler av Alaska og Kanada. Overvintrer bl.a. på Kontinentet, Storbritannia og Irland). Flest funn i oktober-november, mens vårfunn i mars-april er mer sjeldne. Fuglen i Nordre Tyrifjorden denne våren var et meget lyst 2K individ.

Sædgås *Anser fabalis* (16/112 – 2/2)

2002 RINGERIKE: Juveren 19.09. (K.Myrmo), Langstøa 10.11. (K.Myrmo).

(Nordlige Palearktis). Arten observeres nesten årlig i trekktidene vår (april - medio mai) og høst (ultimo september – oktober) i Nordre Tyrifjorden og Fiskumvannet, sjelden ellers, normalt fåtallig.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchos* **R**

(Hekker på Grønland, Island og Svalbard; overvintrer vesentlig langs kysten av Nordsjølandene). Seinere års undersøkelser viser at en stor del av Svalbard-bestanden passerer gjennom Buskerud vår og høst. Under vårtrekket i 2002 ble arten observert fra 01.04. til 12.05. Gjennomsnittlig ankomstdato de siste 6 årene har vært 09.04. Den første flokken på 26 ind, ble sett på iskanten i Nordfjorden 01.04. (V.Ree m.fl.). Dette er tidligste start på vårtrekket som er registrert så langt. Gode trekkdager var 08. og 09.04. da ca. 3.500 ind trakk mot nord etter en kort mellomrast i Nordfjorden. Også bra trekk 19.-21.04. da til sammen minst 4.250 ind trakk mot nord. Totalt ble det registrert minst 9.200 ind på vårtrekket dette året mot 11.200 ind året før. Trekket gjennom Buskerud går til alle døgnets tider, også om natta, men de fleste observeres på direkte trekk mellom kl. 9 og 15; mange raster, spesielt i Nordfjorden. Også om høsten går det et stort trekk mot sør gjennom Buskerud. Også dette året var høsttrekket ganske konsentrert da det ble registrert minst 2.660 ind mot sør gjennom Ringerike, Hole og Øvre Eiker i siste halvdel av september, fra 15.09. til 03.10., de fleste mellom 18.09. og 22.09. Dette er færre individer enn hva som er registrert på høsttrekket de siste par årene. For øvrig ble det sett 1 ind på Karlsrudtangen 25.08. og 01.09. og 1 ind i Juveren 27.10.

Tundragås *Anser albifrons* (10/13 – 2/2)

2002 RINGERIKE: 2K Karlsrudtangen 19.04.

(K.Myrmo), 1 ad Karlsrudtangen 21.04. (J.L. Hals, K.Myrmo).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse. Trekker sørover til tempererte strøk vinterstid). Tundragjess observeres nesten årlig i Buskerud, hyppigst i Nordre Tyrifjorden i trekktidene vår (medio april – medio mai) og høst (ultimo september – medio november), sjelden ellers. Begge individene ble sett i større flokker med kortnebbgjess.

Grågås *Anser anser* hekking **R**

2002 HURUM: 2 kull i Sætrepollen, mai (R.E. Andersen).

(Nordlig palearktisk utbredelse fra Nord-Europa til Stillehavet). Grågåsa hekker flere steder i sør-fylket. Få hekkefunn blir imidlertid innrapportert, så LRSK ønsker flere rapporter.

Stripegås *Anser indicus* (2/2 – 2/2)

2002 DRAMMEN: 1 ad + 3 juv hybrider Fjordparken, Drammen 10.-22.07.* (FV) (S.Stueflotten, S.Landsverk m.fl.).
NEDRE EIKER: Miletjern 29.04. (R.Gevelt).

(Fjellområder i Sentral-Asia. Vanlig parkfugl flere steder i Europa som også har etablert mindre forvillede bestander bl.a. i Storbritannia, Tyskland og Norge.). Første funn av arten i Buskerud ble gjort høsten 2000, siden er den sett årlig i sommerhalvåret. Funnet i Drammen er første bekreftede hekking med stripegås i fylket. De tre ungene var nok ikke rene stripegjess da de bar tydelige tegn på å være hybrider mellom stripegås og grågås. Funnet plasseres i kategori E (arter som regnes som rømlinger) i henhold til ny klassifisering av arten hos NSKF (Norgeslisten). Stripegås er en lett gjenkjennelig art og er derfor nedgradert av LRSK til rapportart uten krav til beskrivelse f.o.m. 2003.

Hvitkinngås *Branta leucopsis* (30/73 – 4/5) **R**

2002 DRAMMEN: 2 Holmen, Drammen 24.05. (J.Steinsvåg).
HOLE: Svendsrudvika 11.06. (V.Bunes).
RINGERIKE: Karlsrudtangen 09.04. (J.Steinsvåg m.fl.), 21.04. (J.T. og E.Fossum, K.Myrmo) og 04.05. (V.Ree, K.Myrmo).

(Naturlig hekkeutbredelse på Grønland, Svalbard, Nordvest-Russland og Sverige, introdusert i Nord-Europa, blant annet Indre Oslofjord). Antall observasjoner av hvitkinngås har økt en god del i seinere år. De fleste observasjoner i Buskerud blir gjort vår og forsommer. Individene på Karlsrudtangen ble sett sammen med rastende kortnebbgjess på vårtrekket. Det kan dreie seg om det samme individet i alle fall de to siste gangene.

Niland *Alopochen aegyptiacus* (0/0 – 1/1) **NSKF**
2002 RINGERIKE: 2K+ Synneren 07.04.* (F)
(K.Myrmo m.fl.).

(Opprinnelig en afrikansk art som er innført til Europa og hvor det nå fins forvillede bestander i England og Nederland. Definert som C-art). Dette var det første funnet av denne sjeldne arten i Norge. Mange dro derfor til Tyrifjorden for å se denne sjeldne anda. Et par dager seinere ble den observert på Frya i Ringeby, så i Nord-Trøndelag primo mai og rundt St.Hans helt oppe ved Bodø.

Nilanda ved Synneren. Foto: Andreas Gullberg

Gravand *Tadorna tadorna* (? – 2/2) innlandsfunn **R**
2002 HOLE: Sandtangen, Nordfjorden 02.05.
(K.Myrmo).
ØVRE EIKER: hunn Fiskumvannet 30.04.
(B.T.Bollerud).

(Spredt i Vest- og Sør-Europa samt østover mot Kina). Innlandsfunn av gravand gjøres årvisst i Tyrifjorden og Fiskumvannet, men arten er fåtallig. De fleste funn blir gjort i april og mai. Arten ankommer kystområdene i Hurum og Røyken medio mars.

Snadderand *Anas strepera* (11/17 – 4/9)
2002 HOLE: 1M+1F Steinsvika 28.04. og 01.-02.05. (K. Myrmo).
LIER: 1M Linnestranda 22.04. (R.E. Andersen), 1M+1F Linnestranda 22.05.* (F) (E.Gates, J.Mjåland).
RINGERIKE: 2M+2F Juveren 23.04.* (F) (K.Myrmo, V.Bunes m.fl.) også 1 par samme sted 26.04. (K.Myrmo).

(Spredt i Eurasia og Nord-Amerika). Arten observeres en sjelden gang i Buskerud på vårtrekket (ultimo april – mai) og høsttrekket (sept-okt), normalt bare enkelt-individer eller par. Gjennomsnittlig ankomstdato i Buskerud: 29.04. (6 år). 2002 ble et godt år for arten etter tre svake år. Noen av funnene denne våren kan muligens dreie seg om de samme individene.

Hybrid amerikakrikkand x krikkand
Anas carolinensis x crecca (1/1 – 0/0) **NSKF**
2000 HOLE: hann Svarstadvika 16.04. (K.Myrmo)

Dette individet bar karakterene til både vanlig krikkand og amerikakrikkand (fuglen hadde både horisontal og vertikal hvit strek på sidene), og er derfor godkjent som hybrid mellom de to artene av NSKF. Dette er første observasjon av denne hybridene i Buskerud.

Knekkand *Anas querquedula* (? – 5/14) **R**
Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
09.04.	1M	Karlsruvtangen, Ringerike	V.Bunes
27.04.-01.06.	1M+1F	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, S.Stueflotten m.fl
06.05.	1M	Linnestranda, Lier	R.E.Andersen
10.05.-16.06.	1M+1F	Svendsrudvika, Hole	V.Bunes, J.L.Hals, K.Myrmo m.fl.
12.05.	2 par	Svendsrudvika, Hole	K.Myrmo
17.-30.05.	2-3 (2M+1F)	Steinsvika, Hole	K.Myrmo, J.L.Hals
26.05. (30.05.)	3M+2F (2M+1F)	Fiskumvannet, Øvre Eiker	T.Bakken, O.E.Bakken

(Tempererte deler av Palearktis. Norge representerer et nordvestlig ytterpunkt for arten). Arten observeres fåtallig men regelmessig i Buskerud, spesielt om våren fra ultimo april og ut mai, gjennomsnittlig ankomstdato: 25.04. (16 år). 2002 var det beste året for arten siden 1996 og 09.04. tidligste registrerte ankomst til nå. Noen av funnene kan dreie seg om de samme individene.

Skjeand *Anas clypeata* (? – 17/41) **R**
2001 ÅL: 1 par Strandafjorden 11.05. (T. Breiehagen).
Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
30.04.	2 par	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud
02.05.	1M	Spikkestad, Røyken	M.Winness
09.-10.05.	1 par	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, J.Steinsvåg, A.Landsverk
11.05.	5M+3F	Karlsruvtangen, Ringerike	J.L.Hals
17.05.	1 par	Steinsvika, Hole	J.L.Hals
22.05.	1 par	Linnestranda, Lier	E.Gates, J.Mjåland
22.05.	1 par	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud
26.05.-02.06.	1 par	Svendsrudvika, Hole	V.Bunes, K.Myrmo
30.05.	1M	Steinsvika, Hole	K. Myrmo
08.08.	3 hunnf.	Steinsvika, Hole	K. Myrmo
20.08.	1 hunnf.	Steinsvika, Hole	K. Myrmo
01.09.	2 hunnf.	Svendsrudvika, Hole	K.Myrmo, J.L.Hals, S.Stueflotten

01.09.	1	Juveren, Ringerike	K.Myrmo, J.L.Hals
19.-26.09.	1-2	Juveren, Ringerike	K. Myrmo
19.09.	1	Synneren, Ringerike	K. Myrmo
10.10.	2 hunnf.	Synneren, Ringerike	K. Myrmo
10.10.	4 hunnf.	Juveren, Ringerike	K. Myrmo
13.10.	5 hunnf.	Juveren, Ringerike	J.Lønner
20.10.	1	Juveren, Ringerike	J.L.Hals

(Nordlig cirkumpolar utbredelse). Arten observeres fåtallig men regelmessig i Buskerud, spesielt i trekktidene vår (ultimo april – mai) og høst (sept – okt), gjennomsnittlig ankomstdato: 27.04. (17 år). 8 ind samtidig 11.05. er uvanlig. Totalt sett det beste året for skjeand i fylket til nå, selv om noen av funnene kan dreie seg om de samme individene.

Taffeland *Aythya ferina* (? – 8/9) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
06.04.	1M	Miletjern, N.Eiker	S.Stueflotten
27.04.	1M	Linnesstranda, Lier	J.E.Nygård, R.E.Andersen
27.04.	1M	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud
28.04.+01.05.	1M	Vik, Hole	K.Myrmo, J.L.Hals
09.05.	1M	Linnesstranda, Lier	J.E.Nygård, A.Brekke
15.09.-10.11.	1M+1F (1-2 ind)	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, A.Olsen m.fl.
13.10.	1M	Nordfjorden, Ringerike	J.Lønner
10.11.	1M	Steinsfjorden, Hole	A.H.Qvale

(Sentrale/østlige deler av Palearktis, øst til Baikalsjøen). Arten har vært observert regelmessig i Fiskumvannet og Nordre Tyrifjorden både vår (medio april – medio mai) og høst (medio sept – medio nov), sjelden ellers. Gjennomsnittlig ankomstdato: 17.04. (15 år). Det har vært en markert tilbakegang i antall funn de siste par årene, men 2002 ble likevel et bra år for arten.

Ærfugl *Somateria mollissima* (5 – 1) innlandsfunn R

2002 HOLE: 2 par Gomnes, Nordfjorden 09.04.

(K.Myrmo, V.Bunes).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse, men mangler langs Sibirs kyster). Arten hekker i skjærgården utenfor Røyken og Hurum. Innlandsfunn er sjeldne. Alle er gjort om våren i april og mai. 09.04. er tidligste innlandsfunn til nå.

Havelle *Clangula hyemalis* (? – 2/6) R

2002 HURUM: 4M+1F i fjorden utenfor Eltorn 09.02. (S.Stueflotten).

ØVRE EIKER: 1 hunnf. Fiskumvannet 27.-28.10. (J.T.Bollerud, B.T.Bollerud og M. Sjøblom).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse). Sjelden hekkefugl i indre fjellstrøk, ellers fåtallig og sporadisk i lavlandet og

kyststrøk vår (april – medio mai) og høst (oktober-november). Vinterfunn er sjeldne.

Svartand *Melanitta nigra* vinterfunn R

2002 HURUM: 23 i fjorden utenfor Julshøgda 09.02. (S.Stueflotten).

RØYKEN: 2 ved Ramtonholmen 09.02. (S.Stueflotten).

(Nordlig utbredelse i Europa gjennom Sibir til Kamtsjatka og Alaska.). Sjelden art i Buskerud om vinteren, trolig hyppigst rundt Hurumlandet. Hekker i fjellet i nord-fylket.

Sjøorre *Melanitta fusca* (? – 4/8) R

2000 ÅL: 7M+5F Strandafjorden 11.05. og 1M

Fyritjørn 23.07. (T.Breiehagen),

2002 HOLE: 1M Svendsrudvika 20. og 24.10.

(K.Myrmo), 1M Steinsvika 24.10. (K.Myrmo).

HOL: 3M+1F Ljosevatnet 28.06. (R.Solvang)

ÅL: 1 par Steintjern 09.06. (E.Frantzen).

(Nesten cirkumpolar utbredelse, men mangler i Øst-Kanada. Hekker i taigabeltet og sørlig tundra i subarktiske strøk. Overvintrer langs kyster rundt og sør for hekkeområdene). Arten hekker spredt i indre fjellstrøk, og observeres sporadisk i lavlandet utenom hekketiden, bl.a. i Tyrifjorden og Fiskumvannet.

Lappfiskand *Mergus albellus* (74 – 8/14) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
23.02.	1M	Nesbyen, Nes	A.Clarke
31.03.	1F	Nordfjorden, Ringerike	K. Myrmo, J.L.Hals
31.03.	1M+1F	Synneren, Ringerike	K. Myrmo, J.L.Hals
07.-08.04.	1M+1F	Karlsruvtangen, Ringerike	K.Myrmo, V.Bunes, A.Landsverk
09.04.	1F	Karlsruvtangen, Ringerike	K.Myrmo, V.Bunes
09.04.	1M+1F	Synneren, Ringerike	K. Myrmo
14.-16.04.	1M+1F	Miletjern, Nedre Eiker	S.Stueflotten, S.Landsverk
06.-13.10.	2F	Fiskumvannet, Øvre Eiker	S.Stueflotten, B.T.Bollerud m.fl.
20.-27.10.	3 hunnf.	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud m.fl.
20.10.	1 hunnf.	Svendsrudvika, Hole	K. Myrmo

(Nordøstlige deler av Fennoskandia øst til Kamtsjatka). Arten overvintrer regelmessig i Buskerud, oktober - april. Antall funn gikk noe tilbake de to foregående årene, men 2002 ble på nytt et godt år for arten i fylket.

Svartglente *Milvus migrans* (1/1 – 0/0) NSKF

1998 ØVRE EIKER: 1K Hals 25.10. (A.Hals).

(Vidt utbredt i Eurasia, Afrika og Australia. Sjelden gjest

(Nordøstlige deler av Fennoskandia øst til Kamtsjatka). Arten overvintrer regelmessig i Buskerud, oktober - april. Antall funn gikk noe tilbake de to foregående årene, men 2002 ble på nytt et godt år for arten i fylket.

Svartglente *Milvus migrans* (1/1 – 0/0) NSKF
1998 ØVRE EIKER: 1K Hals 25.10. (A.Hals).

(Vidt utbredt i Eurasia, Afrika og Australia. Sjelden gjest i Nordvest-Europa). Dette er det første godkjente funnet av arten i Buskerud. Før dette foreligger det et usikkert funn av svartglente/glente på Skrim i 1991.

Havørn *Haliaeetus albicilla* (7/7 – 3/3)
2001 ØVRE EIKER: ad Flesaker 18.12. (J.T. Johnsen.).
2002 MODUM: ad Vikersund 07.01.* (F)
(V.Johnsen, P.Hølland), juv Drolsum 21.05.
(V.Bunes).
ØVRE EIKER: ad Fiskumvannet 26.10.*(F)
(T.Bakken. L.Palmstrøm).

(Spredt, nordøstlig utbredelse i Eurasia. Norge har en vesentlig del av bestanden). Arten blir nå observert stadig hyppigere i nedre Buskerud. De fleste funn til nå er gjort i vinterhalvåret (november - mars). I tillegg til det ene godkjente funnet fra Vikersund 07.01. skal 1 adult individ være sett flere ganger i området rundt Geithus fram til primo februar.

Sivhauk *Circus aeruginosus* (? – 13/15) R
Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
23.+ 29.04.	1M	Fiskumvannet, Øvre Eiker	K.Værnes + J.T.Bollerud
27.04.	1M	Juveren, Ringerike	J.L.Hals
02.05.	1F	Fiskumvannet, Øvre Eiker	J.T.Bollerud m.fl.
11.05.- 03.06.	1-2 (1M+1F)	Fiskumvannet, Øvre Eiker	D.Kolberg, J.T.Bollerud m.fl.
23.+ 25.05.	1F	Linnestranda, Lier	R.E.Andersen, J.E.Nygård
26.05.	1	Steinsvika, Hole	K.Myrmo
05.08.	1F	Linnestranda, Lier	E.Gates
11.08.	1F	Klokkestua, Hurum	E.Gates
20.- 25.08.	1F-2F	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T. Bollerud, J.Steinsvåg m.fl.
29.08.	1	Svendsrud, Hole	V.Ree
02.09.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	G.O.Amundsen, M.Sjøblom m.fl.
05.09.	1 ad F	Juveren, Ringerike	K.Myrmo
08.09.	1 juv	Vik, Hole	K.Myrmo

(Vesentlig østlige deler av Vest-Palearktis). Et nytt godt år med mange observasjoner fra flere lokaliteter i Buskerud. De fleste funn er fra mai og august, gjennomsnittlig ankomst-dato i fylket: 30.04. (14 år).

Myrhauk *Circus cyaneus* (? – 3/3) R
2001 HOL: 1M Hovsfjorden 12.05. (T.Breiehagen)
2002 HOL: 1M Tuva 24.06. (R.Solvang).
ØVRE EIKER: 1M Fiskumvannet 14.04.
(S.Stueflotten, J.T.Bollerud), 1F Fiskumvannet
27-28.10. (J.T.Bollerud, B.T.Bollerud).

(Cirkumpolar utbredelse, primært i nordlige og tempererte strøk. Forekommer noe spredt, mest regelmessig i sentrale deler av Sibir). Myrhauken hekker fåtallig i fylkets nordlige deler. I nedre deler av fylket observeres arten fåtallig men regelmessig på vårtrekket (medio april – mai) og høsttrekket (ultimo august – primo oktober), gjennomsnittlig ankomstdato: 23.04. (18 år). 14.04. er blant de tidligste ankomstene til nå, og 28.10. blant de seineste observasjonene i fylket. Få rapporterte funn i 2002 sammenlignet med de foregående årene.

Kongeørn *Aquila chrysaetos* (18 - 1) lavlandsfunn R
2002 MODUM: Øståsen 16.03. (A.Olsen).

(Den nordlige halvkule). Kongeørna hekker spredt i høyreliggende deler av fylket. Voksne individer er stort sett standfugler, mens ungfugler streifer mer omkring og ses jevnlig utenfor hekkeområdet, bl.a. årlig i lavreliggende deler av fylket, særlig i vinter-halvåret. Bare et fåtall funn blir innrapportert.

Dvergfalk *Falco columbiarius* (6 – 1) vinterfunn R
2002 HOLE: Gomnes 12.-14.02. (V.Bunes).

(Cirkumpolar nordlig utbredelse. Overvintrer sørover i Europa). Vinterfunn av dvergfalk i Buskerud er sjeldne, selv om enkelte individer overvintrer årlig i Norge. Siste vinterfunn i Buskerud var i januar 2000.

Lerkefalk *Falco subbuteo* (51/71 – 10/10) R
Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
19.04.	1	Efteløt, Kongsberg	B.R. Skullestad
12.05.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T. Bollerud
17.05.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	J.T. Bollerud m.fl.
21.05.	1	Hvittingfoss, Kongsberg	B.R. Skullestad
11.06.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	J.T. Bollerud
20.06.	1	Nykirke, Åmot Modum	O.E.Bakken
25.06.	2K	Sf Flå, Flå	A.T.Mjøs, H&N.Arnold
ultimo juni	1	Øvre Li, Sandsvær Kongsberg	B.R. Skullestad
22.07.	1	Krøderen, Krødsherad	O.E.Bakken
08.08.	1	Hotvet, Kongsberg	B.R. Skullestad

(Vesentlig østlige og tempererte strøk av Eurasia). Lerkfalken har i seinere år blitt et fast innslag i nedre deler av fylket, spesielt i området rundt Fiskumvannet. Arten har hekket på noen få lokaliteter i Buskerud de siste par årene. Observasjonene i Flå og Krøderen er interessante da de ligger i utkanten av artens kjente utbredelsesområde. Fuglen i Flå er den andre sikre observasjonen av en 2K ungfugl i fylket. Gjennomsnittlig ankomstdato: 05.05. (13 år), 19.04. er blant de aller tidligste funnene som er registrert til nå.

Jaktfalk *Falco rusticolus* R

2002 RINGERIKE: Karlsrudtangen 25.08. (K. Myrmo).

(Cirkumpolar utbredelse). Jaktfalken hekker spredt i fjellet i de øvre og midtre delene av Buskerud. Arten sees sjeldent i lavlandet vår og seinsommer / høst.

Vandrefalk *Falco peregrinus* (2 - 1) vinterfunn R

2002 ØVRE EIKER: Eikeren 10.02. (S.Stueflotten)

(Flekkvis kosmopolitisk utbredelse. Nominatunderarten *peregrinus* utbredt i Vest-Palearktis øst til Jenisei). Arten hekker nå på flere lokaliteter i nedre Buskerud, og blir også sett en sjelden gang vinterstid.

Vaktel *Coturnix coturnix* (? - 13/21) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
05-06.06.	1-2	Selte, Hole	V.Bunes, V.Ree
06-24.06.	1	Gomnes, Hole	V.Bunes, V.Ree
14.06.	1	Burud, Ø.Eiker	O.E.Bakken
15-16.06.	2	Bryn gård, Ø.Eiker	P.Ø.Klunderud, B.T.Bollerud, T.Schandy
15-20.06.	1	Norderhov, Hole	J.Lønner, K.Myrmo
15-16.06.	3	Steinsletta, Hole	J.Lønner
16.06.	1	Svingerud, Hole	ukjent
20-25.06.	1	Steinsletta, Hole	K.Myrmo, V.Ree, A.T.Mjøs m.fl.
01.07.	2	Vesevja, Flå	T.E.Silsand, H.I.Nesse
02.07.	1	Glesne, Krødsherad	O.E.Bakken
06.07.	4	Smørgrav-Bryn-Valstad, Ø.Eiker	S.Stueflotten
06.07.	1	Domholt, Hole	V.Bunes
06.07.	1	Steinsletta, Hole	V.Bunes
07.07.	1	Senning, Kongsberg	S.Stueflotten
20.07.	1	Lande, Kongsberg	B.R.Skullestad

(Store deler av Eurasia, Sørvest-Asia og Sør-Afrika). Antall observasjoner har økt mye de seinere årene, og 2002 ble et nytt rekordår for arten etter et svakt år i 2001 med bare 4 funn. Arten observeres årlig i nedre deler av fylket fra ultimo mai til primo august. Gjennomsnittlig ankomstdato: 31.05. (9 år). Alle observasjoner dreier seg om syngende fugler som oftest blir hørt om natten. To funn fra midt-fylket i 2002 er interessant.

Vannrikse *Rallus aquaticus* (22/26 - 5/6) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
27.05.	1	Juveren, Ringerike	V.Bunes
05-19.06.	1-2	Steinsvika, Hole	V.Bunes, V.Ree m.fl.
14-22.06.	1	Åsa, Ringerike	V.Bunes, V.Ree, K.Myrmo m.fl.
19-20.06.	1	Svendsrudvika, Hole	V.Bunes, K.Myrmo
03.10.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, J.T.Bollerud
10.10.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, J.T.Bollerud

(Eurasia nord til Sør-Fennoskandia og Sør-Sibir). Vannrikse observeres hyppigst, om enn ikke årlig, ved Fiskumvannet, mai - november. Overraskende mange funn i Nordre Tyrifjords-området i 2002. Gjennomsnittlig ankomstdato i Buskerud: 13.05. (5 år).

Myrrikse *Porzana porzana* (23/27 - 4/5) R

2002 HOLE: 1-2 Onsakervika 12.06.-14.07. (V.Bunes, J.Steinsvåg, K.Myrmo m.fl.), Steinsvika 14.-20.06. (V.Bunes, K.Myrmo, V.Ree m.fl.).
RINGERIKE: Juveren 13.-16.06. (V.Bunes, J.Steinsvåg, A.Landsverk, K.Myrmo m.fl.).
ØVRE EIKER: Fiskumvannet 02.06. (B.V.Nyhus, M.Sjøblom).

(Europa nord til Sør-Fennoskandia, og videre østover i Sentral-Asia til Altai). Et godt år for arten i Buskerud med 4 funn. I Onsakervika ble det ved flere anledninger hørt 2 ind. Myrriksa ankommer nedre deler av Buskerud i slutten av mai; gjennomsnittlig ankomstdato: 26.05. (10 år).

Åkerrikse *Crex crex* (21 - 17/28) R

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
22.05.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud
26.05.-14.07.	1-5 (5 14.07.)	Mo, Steinsletta Hole	V.Bunes, V.Ree, K.Myrmo m.fl.
Ult.mai + 3 uker	1	Hallingdal folkehøgskole, Gol	S.Sannes
06.06.	1	Reine/Komnes, Kongsberg	H.J.Hovelstad
12.06.-09.07.	1-2	Norderhov, Hole	V.Bunes, V.Ree, K.Myrmo m.fl.
12.06.-14.07.	1-2	Domholt, Hole	V.Bunes, J.Lønner, K.Myrmo m.fl.
14.06.	1	Åsa, Ringerike	V.Bunes
14.06.-14.07.	1-3 (3 06.07.)	Hårum, Steinsletta Hole	V.Bunes
15.06.	1	Bryn gård, Ø.Eiker	P.Ø.Klunderud, B.T.Bollerud
16.-22.06.	1	Gomnes, Hole	V.Bunes m.fl.
19.06.	1	Mælingen, Ringerike	V.Bunes
19.06.-14.07.	1-3 (3 06.07.)	Bjørke, Ask Ringerike	V.Bunes, K.Myrmo
20.06.	1	Selte, Steinsletta Hole	K.Myrmo

30.06.	1	Røssholmstranda, Ringerike	O.E.Bakken
06.07.	2	Åker-Valstad, Øvre Eiker	S.Stueflotten
06.07.	1	Vegstein, Ringerike	V.Bunes
06-08.07.	1	Snyta, Ringerike	V.Bunes
09.07.	1	Veien, Ringerike	V.Bunes
20-28.07.	1	Hals, Ø.Eiker	A.Hals
22-25.07.	1	Steinsletta NØ, Hole	B.Lid, A.Bretten
25.07.	1	Øf Vestfossen, Øvre Eiker	Ukjent

(Forekommer sparsomt til lokalt vanlig i det meste av sentrale Eurasia). Åkerriksa har i mange år vært en sjelden og uregelmessig gjest i Buskerud. De siste årene er arten blitt observert årlig i lite antall. 2002 ble derimot et kjempeår for arten både i Buskerud og Norge – det beste i nyere tid. 17 funn av minst 28 ind er rekord for fylket. De fleste observasjonene ble gjort i området Nordre Tyrifjorden i Hole og Ringerike kommuner. Det er mulig at noen av individene kan være de samme som har flyttet seg rundt til ulike lokaliteter. Ett funn helt oppe på Gol, er sjeldent og nokså spesielt. Dette er det første funnet i nord-fylket som LRSK kjenner til. Arten ankommer nedre Buskerud ultimo mai, gjennomsnittlig ankomstdato: 28.05. (6 år), 22.05. er tidligste funn til nå. Arten høres jevnlig til ut i juli.

Sivhøne *Gallinula chloropus* (? – 11/28) **R**

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
14.04.	1	Lahelldammen, Lier	J.Mjåland
25.04.	1	Miletjern, N.Eiker	T.Bakken
01.05.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	E.Mikalsen C.Mikalsen
11.05.	2	Morbergdammene Nærnes, Røyken	P.Gylseth
12.05.- 27.10.	2 par hekket (3ad+7 pull)	Sætre, Hurum	G.S.Andersen, S.Stueflotten, E.Gates m.fl.
05.08.	1 juv	Linnesstranda, Lier	E.Gates
11.08.- 13.10.	1-4 hekking	Svensedammen, Drammen	S.Stueflotten
18.08.- 08.09.	1ad+3juv hekking	Miletjern, Nedre Eiker	S.Stueflotten
12.09.	2	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T. Bollerud, J.L.Hals
17.09.	1	Hærstrøm, Nedre Eiker	J.Bakke
29.09.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	T.Bakken
12.10.	1	Linnesstranda, Lier	J.E.Nygård

(Forekommer spredt i alle verdensdeler, vesentlig i tempererte strøk). Sivhøna som hekker spredt i lavlandet i nedre Buskerud, ankommer normalt i siste halvdel av april og holder seg i vårt område til ut i oktober. Gjennomsnittlig ankomstdato: 20.04. (12 år). I 2002 ble arten påvist hekkende både i Mellomdammen og Nedredammen på Sætre, i Svensedammen på Konnerud og Miletjern i Mjøndalen. På Sætre ble et observert 2 pull allerede 30.05. (R.E.Andersen).

Dvergsnipe *Calidris minuta* (? – 1/1) **R**

2002 LIER: Linnesstranda 19.05. (J.E.Nygård, S.Stueflotten).

(Hekker i Øst-Finnmark, deler av Kola samt spredt i nordlige deler av Sibir. Overvintrer i Afrika og østover til India). Observeres stort sett årlig i nedre deler av fylket i lite antall på høsttrekket (medio august – september). Vårfunn er derimot meget sjeldne.

Temmincksnipe *Calidris temminckii* (? – 2/7) **R**

2002 LIER: Linnesstranda 07.05. (R.E.Andersen), 6 Linnesstranda 19.05. (J.E.Nygård, S.Stueflotten).

(Flekkvis utbredelse i nordlige strøk fra Skandinavia til Beringstredet). Temmincksnipa hekker sparsomt i øvre deler av fylket. I nedre deler av Buskerud observeres arten mer sporadisk på vårtrekket i mai og høsttrekket (medio august – ultimo september).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media* (? – 3/4) **R**

2002 HOL: 1M spillende Hardangervidda N 24.06. (R.Solvang).
ÅL: 2 Hovdastølane 10.05. (E.Frantzen), 1K Fisketjørni 08.08. (T.Breiehagen).

(Cirkumpolar utbredelse i nordlige strøk). Dobbeltbekkasinen hekker spredt i øvre deler av Buskerud, og de tre funnene ovenfor er alle fra dette området 1000-1200 moh. Arten ses heller sjelden i trekketidene vår og høst i nedre deler av Buskerud.

Sotsnipe *Tringa erythropus* (43 – 1/1) **R**

2002 LIER: Linnesstranda 20.05. (M.Gaathaug).

(Nesten kontinuerlig utbredelse i det nordlige Palearktisk. I Norge hekker sotsnipe hovedsakelig i Finnmark). Arten observeres årlig i Buskerud i lite antall på vårtrekket (mai) og høsttrekket (august-september). Dette er 7. observasjon på Linnesstranda.

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus* (? – 6/17) **R**

2000 HOL: 1 par Synningstøltjørni 06.07. (T.Breiehagen).

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
24.06.	1 par + 1M	Urdetjørne, Tuva Hol	R.Solvang
25.06.	3M	Synningstøltjørni, Hol	R.Solvang
27.06.	1 par + 1M	Budalsvatnet, Hol	R.Solvang
28.06.	1M	Ljosevatnet, Hol	R.Solvang
primo 07	1 par	Nedremyrstølen, Hol	E.Mikalsen
primo 07	1 par med 3 unger	Twist, Ål	E.Mikalsen

(Cirkumpolar arktisk og subarktisk utbredelse). Arten hekker flere steder i øvre deler av Buskerud, noe også funnene ovenfor viser. Arten sees sjelden på trekket i lavlandet.

Tyvjo *Stercorarius parasiticus* (7 – 1/1)
2002 KONGSBERG: ad Gomsrud fyllplass 10.07.
(B.R.Skullestad).

(Cirkumpolar, primært i kystnære områder, i Europa sør til Skottland, Sør-Norge og Østersjøkysten). De fleste observasjoner av joer i Buskerud gjøres om høsten. Funn i innlandet er dessuten sjeldne, og tyvjo er med sikkerhet bare observert i innlandet av Buskerud et par ganger tidligere.

Fjelljo *Stercorarius longicaudus* (6 – 1/1)
2002 HOL: Prestholtsætri, Geilo 08.06. (H.L. Jacobsen).

(Cirkumpolar utbredelse, i Europa bare i Skandinavia og på den russiske tundraen). Fjelljoen hekker sporadisk i fjellet i Hol og Ål kommuner i gode smånagerår, men det kan gå år mellom hvert rapporterte funn. Siste kjente hekkfunn er fra 1986! Trekkobservasjoner fra sørfylket er meget sjeldne - kun ett funn fra Fiskumvannet er kjent (1K 19.09.82).

Dvergmåke *Larus minutus* (20/28 – 1/12)
2002 RINGERIKE: 2-12 juv Nordfjorden 04.-11.08.
(K.Myrmo).

(Flekkvis utbredelse i østlige Eurasia og Nord-Amerika). Arten er blitt observert årlig i Buskerud de siste årene. De fleste funn er gjort i august-september. Normalt er det bare 1-2 ind som blir sett. 12 ind er det meste som er sett noen gang i Buskerud. Den 04.08. ble det sett 7 juv, 08.08. 12 juv og 11.08. 2 juv.

Sildemåke *Larus fuscus* hekking i innlandet
2002 HOLE: 1 par hekket på Småøyene, Steinsfjorden
13.06. (B.H.Larsen, V.Ree m.fl.).

(Vidt utbredt art med flere underarter i nordlige Palearktis). Flere hundre par hekker på kysten utenfor Hurum og Røyken. Hekking i innlandet er derimot sjeldent, så vi tar med dette funnet selv om det ikke står på LRSKs liste. Arten ble første gang påvist hekkende i innlandet i Buskerud i 1999 da 2 par hekket i Steinsfjorden. Også i 2001 hekket 1 par på Småøyene.

Krykkje *Rissa tridactyla* (? – 2/2) **R**
2002 HURUM: 1 juv i fjorden utenfor Julshøgda og 1 juv Tofte 09.02. (S.Stueflotten).

(Cirkumpolar, flekkvis utbredelse i nordlige strøk). Krykkjer forekommer trolig relativt hyppig langs kysten av Hurumlandet i vinterhalvåret, spesielt etter uværperioder. Innlandsfunn er mer sjeldne.

Rødnebbterne *Sterna paradisaea* utenom nord-fylket (? – 2/8)
2002 LIER: 2 ad + 3 juv Linnestranda 06.09.
(J.Mjåland).
ØVRE EIKER: 3 1K Fiskumvannet 06.10.
(S.Stueflotten m.fl.).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse, overvintrer langs iskanten i Antarktis). De fleste funnene av rødnebbterne i sørfylket er gjort ved Fiskumvannet og på Linnestranda, kun få funn fra Nordre Tyrifjorden. Generelt er arten underrapportert. Forveksling med makrellterne er trolig en medvirkende årsak til dette.

Svartterne *Chlidonias niger* (8/10 – 2/2)
2002 HOLE: 1 ad Steinsvika 20.05.* (F) (J.L.Hals, K.Myrmo, A.Gullberg).
ØVRE EIKER: 1 ad Fiskumvannet 24.05.* (F)
(T.Bakken, J.T.Bollerud m.fl).

(Spredt i Eurasia fra Vest-Europa øst til Altaj og Kirgisistan, og nord til Sør-Sverige og Sør-Finland). De fleste funn er gjort i Fiskumvannet og Nordre Tyrifjorden våtmarksystem, fra slutten av mai og ut juni. Siste godkjente funn av svartterne er fra Fiskumvannet 10.06.01.

Svartterne adult, Steinsvika, 20.05.02.

Lomvi *Uria aalge* innlandsfunn **R**
2002 HOLE: 3 og 4 Nordfjorden 21.01. og 27.01.
(B.H.Larsen og J.Steinsvåg), 15 Vf Frognøya
06.04. (V.Ree), 11 Frognøya 09.04. (K.Myrmo),
6+ Nordfjorden 16.04.-05.05. (J.Steinsvåg m.fl.),
11 utenfor Gomnes 05.05. (K.Myrmo, J.L.Hals),
2 ad Tyrifjorden 13.05. (V.Bunes), 6 Frognøya
25.07. (V.Ree, B.H.Larsen, K.Myrmo m.fl.).

(Hekker i kolonier langs kystene av Nord-Atlanteren og Stillehavet. Overvintrer i tilstøtende havområder). Lomviene som havnet i Tyrifjorden under den store invasjonen høsten 1997, har hatt tilhold der siden, men antallet har gått litt tilbake de siste årene. Maksimalt 15 ind i 2002 mot 17 ind i 2001. Ingen tegn til hekking selv om noen individer nå trolig er blitt kjønnsmodne.

Snøugle *Nyctea scandiaca* (? - 0)

2001 ØVRE EIKER: 1M Østerud/Hamre, Eikeren
10.03. (A.Hals).

(Cirkumpolar utbredelse i nordlige strøk). Snøugla hekket tidligere på Hardangervidda i gode smågnagerår, men ser nå ut til å være forsvunnet. Snøugla streifer imidlertid over store områder utenom hekketida, og kan således observeres forholdsvis langt utenfor sitt normale utbredelsesområde. Slike streifindivider sees av og til også i Buskerud, sist på Skarvranden, Geilo 15.10.00 og ved Skollenborg, Kongsberg 07.02.97. Fuglen ved Østerud ble observert fra bil sittende i veikanten før den lettet og fløy ut mot Eikeren.

Haukugle *Surnia ulula* (? - 5/5) R

2001 ÅL: Fetjastølsdalen 20.03. (T.Breiehagen).

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
04.10.	1	Toseviksætra, Vikersfjell, Ringerike	N.Gundersen
06.10.	1	Steinsletta, Hole	A.Freberg
05.11.	1	Lundebakken, Øvre Eiker	I.Stensrud
30.11.-01.12.	1	Kvasshovda, Nes *(F)	C.Jacobsen, H.Holone
01.12.	1	Knutehytta, Kongsberg	B.Sommerstad

(Nordlig cirkumpolar utbredelse). Haukugla hekker spredt i øvre deler av fylket i gode smågnagerår. Arten observeres årlig i nordfylket, mer sporadisk i sørfylket. Relativt mange funn høsten 2002 tyder på en invasjon.

Lappugle *Strix nebulosa* (2 - 1)

2002 RINGERIKE: Flaskerudsætra, Ådalen 03.11. (M.Almsbakken, M.Østvik m.fl.).

(Cirkumpolar utbredelse i den nordlige barskogsregionen). Meget sjelden art i Buskerud. Et museumsbelegg fra Numedalen 1913 og 1 ind i Røyken 27.-28.03.97 er de eneste kjente funnene fra fylket tidligere. Det ble for øvrig gjort flere observasjoner av lappugle så langt sør som til Oppland og Hedemark utover i februar-mars 2003.

Nattravn *Caprimulgus europaeus* (? - 18/20) R

Observasjoner 2002

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
13.05.+05.06.	1	Fukleknatten, Kongsberg	H.J.Hovelstad
02.06.	1	Slett fjell, Ø.Eiker	M.Winess, M.Halmrast
03.-12.06.	1-2	Knivsfjell, Hurum	E.Gates, J.Mjåland, F.N.Bye m.fl.
12.06.	1	Øf Rødbyvatnet, Hurum	S.Stueflotten m.fl.
12.06.	1	Rødbykollen, Hurum	S.Stueflotten m.fl.
12.06.	1+	Røskestadvatnet, Hurum	F.N.Bye, E.Gates, J.Mjåland
12.06.	1	Nøklemyr, Hurum	F.N.Bye, E.Gates, J.Mjåland
12.06.	1	Røsvatnet, Hurum	F.N.Bye, E.Gates, J.Mjåland
12.06.	1	Rødvatnet Ø, Hurum	F.N.Bye, E.Gates, J.Mjåland
12.06.	2	Tørrbekk, Ø.Eiker	V.Bunes
13.06.	1	Dælatjern, Glitre, Ø.Eiker	J.Mjåland, K.Solberg
21.06.	1	Tofte, Hurum	V.Bunes, J.L.Hals
21.06.	1	Værby, Hurum	V.Bunes, J.L.Hals
21.06.	1	Rødåsen, Hurum	V.Bunes, J.L.Hals
23.06.	1	Graveråsen, Hurum	K.Myrmo, V.Bunes
17.07.+04.08.	1	Klokkestua, Hurum	E.Gates
sommer	1	Øf Haugen, Lågend. Kongsberg	B.R.Skullestad
sommer	1	Hvam, Kongsberg	B.R.Skullestad

(Store deler av Eurasia og spredt i Nord-Afrika). Tidligere kjente vi bare til noen få nattravn-lokaliteter i Buskerud. I 2002 ble det startet et eget nattravn-prosjekt med Frode N. Bye som leder. Dette har brakt ny kunnskap om artens forekomst i fylket. Spesielt ble det gjort mange nye funn i Hurum. Prosjektet vil fortsette i 2003-04. Nattravnen ankommer normalt i siste halvdel av mai, gjennomsnittlig ankomstdato: 22.05. (6 år), og 13.05.02 er tidligste funn til nå. De fleste funn stammer fra juni. Arten sees sjelden seinere enn juli.

Isfugl *Alcedo atthis* (41 - 4/4) R

2002 LIER: Linnestranda 19.05. og 21.05. (J.E. Nygård og S.Aa.Solbakken, B.Solbakken), og Linnestranda 21.09.* (F) (J.E.Nygård). RINGERIKE: Hovsenga 09.05. (L.Sparby). RØYKEN: Nærnes 22.08. (R.Østensen).

(Forekommer vidt utbredt i alle regioner utenom Amerika og polområdene; i Europa nord til Mellom-Sverige og sørligste Finland). Isfugl er blitt observert årlig i Buskerud i seinere år. De fleste funn blir gjort på Linnestranda og i nedre deler av Lierelva. Arten ankommer normalt i slutten av april, gjennomsnittlig ankomstdato: 27.04. (9 år). Arten kan sees langt utover høsten, og kan også overvintre enkelte år.

Dvergspett *Dendrocopos minor* (? - 1) hekking R

2002 HURUM: 1 ad + 2 juv Klokkestua 27.06. (E.Gates).

(Store deler av Eurasia). LRSK får jevnlig inn hekkefunn fra ulike deler av Buskerud, men ønsker flere rapporter for å kunne få en bedre oversikt over denne rødlistearterns utbredelse og status i fylket.

Hybrid taksvale x låvesvale *Delichon urbica x rustica*
(3/3 – 0/0) NSKF
1998 ØVRE EIKER: 1K Fiskumvannet 22.08.* (F)
(M. Winness).

Sjelden svalehybrid som viste karakterene til både taksvale og låvesvale. Denne hybriden er kun observert to ganger tidligere i Buskerud, i 1977 og 1979. Fuglen på Fiskumvannet ble fanget og ringmerket.

Sørlig gulerle *Motacilla flava flava* (3 - 1)
2002 ØVRE EIKER: 2K+ hunn Fiskumvannet 17.05.*
(F) (J.L. Hals).

(Hovedsakelig i Mellom-Europa fra Frankrike til Ural). Sørlig gulerle er en art i tilbakegang i Norge. Arten sees fortsatt år om annet på vårtrekket ved Fiskumvannet. Alle godkjente funn så langt er gjort i tidsperioden 11.05. – 09.06.

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii* (4 – 1)
2002 ØVRE EIKER: 2K+ Vestfossen 02.04.
(J.A. Sandnes).

(De Britiske øyer og lokalt andre steder i Vest-Europa). Denne engelske underarten av vår egen linerle påtreffes regelmessig på Sørvestlandet tidlig på våren. Underarten har vært sjelden å se på vårtrekket i Buskerud de siste årene. Gjennomsnittlig ankomstdato 10.04. (4 år). 02.04. er tidligste observasjon i fylket.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* (>13 – 2/2)
2002 KONGSBERG: hunnfarget 1K+ Gomsrud
fyllplass 21.10. (B.R. Skullestad).
LIER: 2K hann Sylling 01.04.* (FD) (A. Vogt
Johansen).

(Alpin hekkefugl i sentral-Europa. Flere underarter lenger sør og østover i Asia. Regelmessig men relativt sjelden i Norge. Høyfjellsart som har tilpasset seg industriområder i lavlandet i Skandinavia. Beskjeden hekkeart på Østlandet). De fleste funn blir gjort i april og mai, høstfunn (oktober) er sjeldne. 01.04. er tidligste funn i fylket til nå. Den unge hannen fløy ut av peisovnen i stua til Aud Vogt Johansen i Sylling og ble drept av huskatten. Fuglen ble kjønnsbestemt og er skinnlagt ved Zoologisk museum i Oslo (pers. medd. Jan T. Lifjeld).

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* (? – 1/1)
2002 HOLE: M 2K+ Hårum, Steinsletta 05.-16.06.
(V. Bunes, V. Ree m.fl.).

(Eurasia øst til sentrale deler av Sibir, mangler i sør. Overvintre i Sentral-Afrika og sørover). Arten er relativt sjelden i Buskerud. De fleste observasjoner gjøres om våren i mai til medio juni. Arten skal også være observert ved Fiskumvannet forsommeren 2002.

Myrsanger *Acrocephalus palustris* (43 – 17/24) R
Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
01.-17.06.	1-4	Fiskumvannet, Øvre Eiker	D. Kolberg, T. Bakken m.fl.
02.-07.06.	2	Linnesstranda, Lier	J.E. Nygård, S. Stueflotten m.fl.
03.06.	1	Senning, Kongsberg	H-J. Hovelstad
04.06.	2+	Skoger, Drammen	S. Stueflotten
07.06.	1	v/Sjåstad, Lier	J.E. Nygård
14.06.	1	Svarstadvika, Hole	V. Bunes
14.06.	1	Tronrud, Øvre Eiker	O.E. Bakken
15.06.	5-8 (4 Fiskumv)	Fiskum-Vestfossen, Øvre Eiker	P.Ø. Klunderud, B.T. Bollerud
19.-25.06.	1-2	Steinsletta, Hole	V. Bunes, V. Ree, K. Myrmo m.fl.
21.06.	1	Ustad/Haugen, Hurum	V. Bunes, J.L. Hals
21.06.	1	Verpesletta, Øvre Eiker	V. Bunes, J.L. Hals
04.07.	1	Linnesstranda, Lier	E. Gates
06.07.	1	Vålen, Ø. Eiker	S. Stueflotten
06.07.	1	Valstad, Ø. Eiker	S. Stueflotten
06.07.	1	Hokksund flyplass, Øvre Eiker	S. Stueflotten
06.07.	1	Daler, Nedre Eiker	S. Stueflotten
15.07.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	J.T. Bollerud, M. Sjøblom
sommer	2	Bergsjøen, Modum	J.L. Hals

(Sentral-Europa vest til Frankrike og Sør-England, nord til Sør-Finland og østover gjennom midt-Russland til Ural. Overvintre i Sørøst-Afrika). Myrsangeren er blitt stadig vanligere å høre i nedre Buskerud de siste årene, og 2002 ble det absolutt beste året så langt med rekordmange funn. Arten ankommer i månedsskiftet mai/juni, gjennomsnittlig ankomstdato: 01.06. (19 år), tidligst 15.05. Arten blir sjelden observert etter primo juli.

Hauksanger *Sylvia nisoria* (0 – 1/1)
2002 NEDRE EIKER: 1K Miletjern 13.08.* (F)
(M. Halmrast, M. Winness).

(Utbredt i Sentral- og Øst-Europa med en nordvestlig utpost i de sørlige delene av Skandinavia). Ny art for Buskerud som vi lenge har ventet på skulle bli observert i fylket. Fuglen ble fanget i mistnett og ringmerket. Funnmengden i Norge domineres av 1K fugler som fanges inn for ringmerking om høsten.

Hauksanger 1K Miletjern. Foto: Morten Halmrast.

Skjeggmeis *Panurus biarmicus* (7/109–0)
2000 ØVRE EIKER: 16+8 Fiskumvannet 13.10.
(J.T.Johnsen).

(Spredt forekomst i Europa, hovedutbredelse i Sentral-Asia; Vesentlig standfugl, men kan forekomme invasjonstypen). Skjeggmeisen ble første gang observert i Buskerud under storinvasjonen i oktober 1998. Funnet ovenfor er det eneste som er rapportert inn og godkjent av LRSK fra 2000, men arten skal være observert flere ganger ved Fiskumvannet i oktober dette året (03.-22.10.). Arten ble også observert et par ganger i 2001 (Åmot, Modum 30.09.01 og Linnesstranda, Lier 04-05.10.01), men ikke i 2002.

Varsler *Lanius excubitor* (?–20/25) R
2000 ÅL: Fetjastølsdalen 01.08. (T.Breiehagen).

Observasjoner 2002:

Dato	Antall	Lokalitet	Observatør
08.01.	1	Geithus, Modum	O.E.Bakken
09.02.	1	Hvål, Kongsberg	I. og G.Stensrud
21.02.	1	Sf Fjellstølmyran, Ål	A.Clarke
16.03.- 06.04.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	diverse
14.06.	1	Tofte, Hurum	E.Gates
22.06.	1 ad + 4 juv	Breidset, Nore&Uvdal	I.Lundstad
28.06.	1	Ålykkja, Nore&Uvdal	I.Lundstad
04.08.	2	Fetjastølsdalen, Ål	T.Breiehagen
06.09.- 28.10.	1	Fiskumvannet, Øvre Eiker	B.T.Bollerud, S.Stuelotten m.fl.
12.09.	1 ad	Klokkerstua, Hurum	E.Gates
25.09.	1	Buskerud landb.skole Modum	O.E.Bakken
15.10.	1	Hvam, Kongsberg	B.R.Skullestad
18.10.	1	Komnes, Kongsberg	H-J.Hovelstad
25.10.- 03.11.	1 ad	Juveren, Ringerike	V.Bunes
27.10.	1	Hostvedt, Kongsberg	B.R.Skullestad
14.11.	1	Gomnes, Hole	V.Bunes
30.11.	1	Hostvedt, Kongsberg	B.R.&B.Skullestad
høsten	1	Nf Eikredammen, Hemsedal	S.Sannes
28.12.	1	Hamremoen kro, Kongsberg	B.R.Skullestad
31.12.	1	Geithus, Modum	A.Olsen

(Store deler av Eurasia og Nord-Afrika). Etter et år med få innrapporterte funn i 2001, ble det gjort rekordmange funn i 2002. I Buskerud blir de fleste observasjoner av varsler gjort i vinterhalvåret, september-mars. Fuglene som ble sett på ulike steder i Øvre Lågendalen, Kongsberg, kan dreie seg om samme individ. Det samme gjelder de i Nore og Uvdal.

Kornkråke *Corvus frugilegus* (?–2/2) R
2002 HOLE: ad Moskummen 03.11. (A.Dyresen).
ØVRE EIKER: Fiskumvannet 10.10. (B.T.
Bollerud, T.Roligheten).

(Sentrale deler av Eurasia, flekkvis utbredelse i Norge). Kornkråke observeres årlig i Buskerud, normalt bare som enkeltindivider eller noen få individer (2-5) sammen. De fleste observasjoner gjøres i vinterhalvåret fra oktober

til april. Etter relativt mange funn i 2001, ble det bare rapportert to funn i 2002.

Brunsisik *Carduelis cabaret* (?–3/4) R
2002 HOLE: Gomnes 14.01. og 2 Gomnes 31.01.
(V.Bunes).
ØVRE EIKER: Fiskumvannet 16.08. (J.Steinsvåg)
og 12.09. (J.L.Hals).

(Sentral-Europa, de britiske øyer og Sør-Fennoskandia). Denne tidligere underarten av gråsisik kan være vanskelig å skille fra gråsisik i felt, og er derfor ganske sikkert underrapportert. Det ble observert brunsisik jevnlig på Gomnes i desember-januar. De to observasjonene i januar regnes derfor som ett funn. Arten blir i hovedsak observert i vinterhalvåret i Buskerud.

Polarsisik *Carduelis hornemanni* (?–2/2)
2002 HOLE: Gomnes 08.01. (V.Bunes).
MODUM: 1 ad hann Vindfallåsen 01.01.
(J.L.Hals).

(Nordlig cirkumpolar utbredelse). Polarsisiken opptrer relativt sjeldent i Buskerud. Nesten alle observasjoner gjøres i vinterhalvåret fra oktober til april. Vinteren 2001/02 var et bra år for polarsisik i Buskerud. LRSK kjenner til flere observasjoner av arten enn de som er innrapportert og godkjent. Polarsisik kan være meget vanskelig å skille fra gråsisik i felt, og mange lyse gråsisiker blir nok derfor feilbestemt til polarsisik.

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera* (11/26–6/9)
1987 FLESBERG: 1M+ 03.10. og 6 ind Svarttjern,
Blefjell 04.10. (G.Acklam).
2002 DRAMMEN: 1M Drammen travbane 26.10.* (F)
(R.Nesje, S.Petterson m.fl.).
FLESBERG: 1 par Svarttjern, Blefjell 24.07.
(G.Acklam).
HOLE: 1-2 Vestre Ruud 05.11. og 1 ind Gomnes
18.11. (V.Bunes).

Båndkorsnebb hann Drammen travbane 26.10.02. Foto: R.Nesje.

HURUM: 1 ad M Klokkarstua 10.09. (E.Gates).
MODUM: 2 Vikersund 11.11. + ca. 10 dager
framover (O.E.Bakken).

(Taigabeltene fra Finland østover i Sibir og i Nord-Amerika). Båndkorsnebb sees heller sjelden i Buskerud og Sør-Norge for øvrig. Høsten 2002 var det en stor invasjon av båndkorsnebb i Sør-Norge. Særlig mange ble observert på Sørvestlandet. Buskerud ble i mindre grad berørt av denne store invasjonen, men også her ble det gjort mange funn. Forrige invasjon fant sted vinteren 1987/88 (5 funn). Båndkorsnebbsen skiller fra andre korsnebbet først og fremst på lyden, og de store og tydelig hvite vingebåndene.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* hekking **R**

2002 MODUM: 1M + 3 juv Nykirke, Åmot 22.07.
(O.E.Bakken).

(Østlig art, vidt utbredt i Eurasia vest til Skandinavia og Tyskland). Rosenfinken hekker spredt i lavlandet i sørfylket. Beste lokalitet er trolig Fiskumvannet hvor også det første hekkefunnet i Norge ble gjort i 1970. Dette er det første sannsynlige hekkefunnet i Modum kommune som er innrapportert til LRSK.

Konglebit *Pinicola enucleator* (? – 2/3) **R**

2002 DRAMMEN: 2 hunnfargede, Spiraltoppen 17.09.
(P.Ø.Klunderud).
ØVRE EIKER: 1 hann Vestfossen 01.09.
(E.Klunderud).

(Nordlige Fennoskandia, Russland, Sibir og Nord-Amerika). Konglebit opptreer tidvis invasjonsartet i Sør-Norge, men de siste par årene har det bare blitt gjort noen tilfeldige funn. I Buskerud observeres arten vanligvis i vinterhalvåret fra november til februar. Funn så tidlig som i september er sjeldne.

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

2002 HOL: Mauredokke, Holsåsen 24.06. (R.Solvang).

(Palearktisk nord til Sør-Fennoskandia, sør til Nord-Afrika og videre østover gjennom Russland og Sentral-Asia til Japan). Kjernebiteren har økt i antall og spredt seg til stadig nye områder i Norge i seinere år. Også i Buskerud har arten blitt stadig vanligere de siste årene. Normalt tar vi bare med hekkefunn i denne rapporten, men et funn i nordfylket hele 1000 moh fortjener omtale.

Funn som inntil videre er plassert i kategorien “avventes”

Steppehauk *Circus macrourus* **NSKF**

2002 HOLE: Røyse 15.04.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* **NSKF**

2001 ØVRE EIKER: Hals 14.08.

2002 HURUM: Sagene 14.06.-01.07.

Rosenstær *Sturnus roseus* **NSKF**

2002 LIER: Husebysletta 08.09.

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

2000 SIGDAL: Glessjøen 30.04.

Ikke godkjente funn

Havørn *Haliaeetus albicilla*

2000 SIGDAL: Trillemarka 03.10.

Lerkefalk *Falco subbuteo*

2002 HOLE: Gomnes 14.02.

Svartterne *Chlidonias niger*

2002 ØVRE EIKER: Fiskumvannet 21.08.

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

2002 ØVRE EIKER: Fiskumvannet 07.06.

Gransanger *Phylloscopus collybita tristis* **NSKF**

2001 NEDRE EIKER: Miletjern 22.09.

Svartkråke *Corvus corone corone*

2000 KONGSBERG: Kongsberg 08.03.

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

2001/02 NEDRE EIKER: Krokstadelva 22.12.-
15.01.

Rettelser til LRSK-rapport 2001

Bildet av polarsisik på s.80 er tatt av Anders Hals.

LRSKs sammensetning

Steinar Stueflotten (sekretær), Jon Ludvig Hals, Kendt Myrmo, Lars Thomas Poppe og Vegard Bunes.

Litteratur

Cramp, S. & Simmons, K. E. L. (red.) 1977-1994. *Handbook of the Birds Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic*. London. 9 bind.

Gjershaug, J.O. m.fl. (red) 1994. *Norsk Fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu.

Stueflotten, S. m.fl. 2002. *Sjeldne fugler i Buskerud 2000*. Buskskvetten 18(1): 4-16.

Stueflotten, S. m.fl. 2002. *Sjeldne fugler i Buskerud 2001*. Buskskvetten 18(3): 69-82.

LRSKs innrapporteringsliste

Koder:

Alltid med beskrivelse:

X	Observasjoner skal innrapporteres LRSK med utførlig beskrivelse. "NSKF" indikerer at LRSK videregir rapporten til behandling i NSKF, eller NSKF behandler saken direkte.
---	--

I tillegg kommer alle arter som ikke tidligere er registrert i Buskerud og/eller Norge.

Versjon 2003, gyldig fra 01.01.2004

x	Smålom
V	Storlom
X	Islom
X	Gulnebbblom
x	Dvergdykker
H	Toppdykker
X	Gråstrupedykker
x	Horndykker
X NSKF	Svarthalsdykker
X NSKF	Svartbrynlatross
X NSKF	Gråhodealbatross
x	Havhest
X NSKF	Storlire
X	Grålire
X	Havlire
x	Havsule
V	Storskarv
X	Toppskarv
X NSKF	Rørdrum
X NSKF	Egrettegge
H	Gråhegre
X NSKF	Stork
X NSKF	Bronseibis
X NSKF	Skjestork
X	Dvergsvane
SH	Sangsvane
X FT	Sædgås
x	Kortnebbgås
X	Tundragås
H	Grågås
x	Stripegås
x	Snøgås
x	Hvitkinngås
X	Ringgås
X NSKF	Rustand
X NSKF	Niland
IV	Gravand
x	Mandarinand
H	Brunnakke
X	Snadderand
X NSKF	Amerikakrikkand
V	Stjertand
x	Knekkand
x	Skjeand
X NSKF	Rødhodeand
x	Taffeland
V	Bergand
I	Ærfugl
x	Havelle
V	Svartand
x	Sjørre
x	Lappfiskand
X NSKF	Stivhaleand
H	Vepsevåk
X	Svartglente

X	Glente
X NSKF	Båndhavørn
X	Havørn
x	Sivhauk
x	Myrhauk
X NSKF	Steppehauk
V	Musvåk
V	Fjellvåk
X NSKF	Steppeørn
x N	Kongeørn
H	Fiskeørn
V	Tårnfalk
X NSKF	Aftenfalk
V	Dvergfalk
x	Lerkefalk
x	Jaktfalk
V	Vandrefalk
X	Rapphøne
z	Vaktel
z	Vannrikse
z	Myrrikse
z	Åkerrikse
x	Sivhøne
V	Tjeld
V	Sandlo
x	Boltit
V	Heilo
x	Tundralo
V	Vipe
x	Polarsnipe
x	Sandløper
x	Dvergsnipe
x	Temmincksnipe
X	Tundrasnipe
x	Fjæreplytt
V	Myrsnipe
X	Fjellmyrløper
V	Brushane
X	Kvartbekkasin
x	Dobbeltbekkasin
V	Rugde
X	Svarthalespove
X	Lappspove
x	Sotsnipe
x	Steinvender
x	Svømmesnipe
X NSKF	Polarsvømmesnipe
X	Polarjo
X	Tyvjo
X	Fjelljo
X	Storjo
X	Dvergmåke
X NSKF	Sabinemåke
V	Sildemåke
X	Grønlandsmåke

x	Observasjoner skal innrapporteres LRSK.
z	Observasjoner skal innrapporteres LRSK. Funn basert på lyd/sang trenger ikke beskrives, ellers som X.
H	Hekkefunn skal innrapporteres LRSK. Beskrivelse av omstendighetene rundt hekking kreves.
K	Kystfunn skal innrapporteres LRSK.
I	Innlandsfunn av arten skal innrapporteres LRSK.
S	Sommerfunn skal innrapporteres LRSK.
V	Vinterfunn skal innrapporteres LRSK.
O	Overnatningsplasser skal innrapporteres LRSK.
F	Observasjoner fra Fiskumvannet trenger ikke beskrives.
T	Observasjoner fra Tyrifjorden trenger ikke beskrives.
N	Bare funn fra nedre deler av Buskerud skal innrapporteres LRSK.

X	Polarmåke
x	Krykkje
X	Rovterne
X	Splitterne
X N	Rødnebbterne
X	Dvergterne
X	Svartterne
I	Lomvi
I	Alke
x	Teist
I	Alkekonge
x	Lunde
X NSKF	Steppehøne
H	Skogdue
X	Turteldue
X	Hubro
X	Snøugle
x	Haukugle
X	Slagugle
X	Lappugle
V	Hornugle
V	Jordugle
x	Nattravn
x	Isfugl
X NSKF	Bieter
X NSKF	Blåråke
x	Hærfugl
X	Hvitryggspett
H	Dvergspett
X NSKF	Topplerke
X	Trelerke
x	Fjellerke
O	Låvesvale
V	Heiplierke
X	Lappiplierke
x	Skjærpiplerke
X	Sørlig gulerle
X	Engelsk gulerle
X	Svartryggerle
V	Jernspurv
H	Nattergal
X NSKF	Sømnattergal
K	Blåstrupe
X NSKF	<i>L. s. cyaneola</i>
X	Svartroststjert
X	Svartstrupe
V	Måltrost
V	Duetrost
X F	Gresshoppesanger
X NSKF	Elvesanger
X	Sivsanger
X NSKF	Busksanger
Z	Myrsanger
X NSKF	Trostesanger
X	Hauksanger

V	Munk
X NSKF	Østsanger
X	Fuglekongesanger
X	Gulbrynsanger
V	Gransanger
X NSKF	<i>Phyl. c. tristis</i>
X NSKF	Rødtoppfuglekonge
X	Dvergfluesnapper
X	Skjeggmeis
X	Lappmeis
X	Pirol
H	Tornskate
X	Varsler
K	Lavskrike
H	Nøttekråke
X	<i>Sibirnøttekråke</i>
X	Kornkråke
X	Svartkråke
X NSKF	Rosenstær
X NSKF	Gulirisk
H	Stillits
V	Tornirisk
V	Bergirisk
X	Brunsisik
X	Polarsisik
X	Båndkorsnebb
H	Grankorsnebb
H	Furukorsnebb
H	Rosenfink
X	Konglebit
H	Kjernebiter
X	Hortulan
X	Vierspurv
X	Dvergspurv
X NSKF	Svarthodespurv

Siste nytt fra Buskerud

Observasjonene er hentet direkte fra NOF Buskeruds Siste nytt. Adressen på nettet er : <http://home.no.net/nofbu>. Observatører oppfordres til selv å gå inn og legge inn sine observasjoner. Alle observasjoner som står på LRSKs rapporteringsliste kan legges inn uten videre. Andre observasjoner må begrunnes, dersom de skal legges inn. Dette er retningslinjer gitt av fugler.net som er vert for tjenesten. Alle observasjoner trykkes med forbehold om godkjenning fra LRSK.

Art	Dato	Antall	Sted (Kommune)
Varsler <i>Lanius excubitor</i>	08/10 '03	1	Gullaugkleiva (Lier)
Kornkråke <i>Corvus frugilegus</i>	06/10 '03	1	Gomsrud fyllplass (Kongsberg)
Myrhauk <i>Circus cyaneus</i>	05/10 '03	1	Fiskumvannet (Øvre Eiker)
Skjeand <i>Anas clypeata</i>	04/10 '03	1	Miletjern (Nedre Eiker)
Sivhøne <i>Gallinula chloropus</i>	04/10 '03	1	Hærstrøm (Nedre Eiker)
Sivhøne <i>Gallinula chloropus</i>	23/08 '03 - 04/10 '03	4	Miletjern (Nedre Eiker)
Dvergdykker <i>Tachybaptus ruficollis</i>	28/09 '03	1	Juveren (Ringerike)
Dobbeltbekkasin <i>Gallinago media</i>	27/09 '03 - 28/09 '03	1	Dokki, Fetjastølsdalen (920 moh) (Ål)
Turteldue <i>Streptopelia turtur</i>	28/09 '03	1	Bønsnes (Hole)
Dvergdykker <i>Tachybaptus ruficollis</i>	21/09 '03	1	Miletjern (Nedre Eiker)
Rødhalevarsler <i>Lanius isabellinus</i>	20/09 '03 - 21/09 '03	1	Eikredammen (Hemsedal)
Duetrost <i>Turdus viscivorus</i>	17/09 '03	9	Klokkarstua (Hurum)
Sivhøne <i>Gallinula chloropus</i>	23/08 '03 - 14/09 '03	1	Svensedammen (Drammen)
Lappiplerke <i>Anthus cervinus</i>	11/09 '03	1	Brekkebygda, Sokna (Ringerike)
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	05/09 '03	1	Fiskumvannet (Øvre Eiker)
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	31/08 '03	1	Blåfarveverket (Modum)
Stjertand <i>Anas acuta</i>	30/08 '03	1	Miletjern (Nedre Eiker)
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	30/08 '03	1	Fiskumvannet (Øvre Eiker)
Dvergfalk <i>Falco columbarius</i>	29/08 '03	1	Fiskumvannet (Øvre Eiker)
Havørn <i>Haliaeetus albicilla</i>	28/08 '03	1	Fiskumvannet (Øvre Eiker)
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>	28/08 '03	1	Fiskumvannet (Øvre Eiker)
Dvergdykker <i>Tachybaptus ruficollis</i>	25/08 '03	1	Fiskumvannet NR (Øvre Eiker)
Musvåk <i>Buteo buteo</i>	20/08 '03	6	Klokkarstua (Hurum)
Sivhøne <i>Gallinula chloropus</i>	20/08 '03	8	Mellomdammen, Sætre (Hurum)
Sivhøne <i>Gallinula chloropus</i>	20/08 '03	1	Nedredammen, Sætre (Hurum)
Trane <i>Grus grus</i>	14/08 '03	2	Nesbyen (Nes)
Kjernebiter <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	10/08 '03	4	Klokkarstua (Hurum)
Dvergspett <i>Dendrocopos minor</i>	25/06 '03	2	Klokkarstua (Hurum)

✕

Noen observasjoner fra Linnestranda 16.6 -30.9.

Sivhøne er sett på Dynodammen i hele perioden, først 2 voksne, seinere ungfugler. Dette tyder på hekking for første gang på mange år. 3 brushaner 8.8 - 9.8, 1 stjertand 16.8-17.8, en fargemerket storskarv fra Øra i Fredrikstad 18.8, 1 hønsehauk, 1 musvåk og en fiskørn samme dag, 1 sothøne 30.8-6.9, 1 brushane 30.9, 1 dvergdykker 2.9 og 1 hønsehauk og en lerkefalk 13.9.

Det har vært en bra høst for Linnestranda, og årsantallet var per 30.9 oppe i 121, hvilket er 6 mer enn hele fjoråret.

Årets fugl i Norge

er gråspurv. I Buskskvetten nr.1 i år finnes omrale av prosjektet og informasjon om hvordan innrapportering kan skje.

Årets prosjektart i Buskerud

er tyrkerdue. Send observasjoner av arten til: Per Furuseth, 3577 Hovet eller per epost til:

Steinar Stueflotten steinarstue@c2i.net

Årets fugletur i Nordre Tyrifjorden-området lørdag 12. april 2003

Nok en vellykket ornitologisk ekskursjon til vårlige våtmarker på Ringerike

av

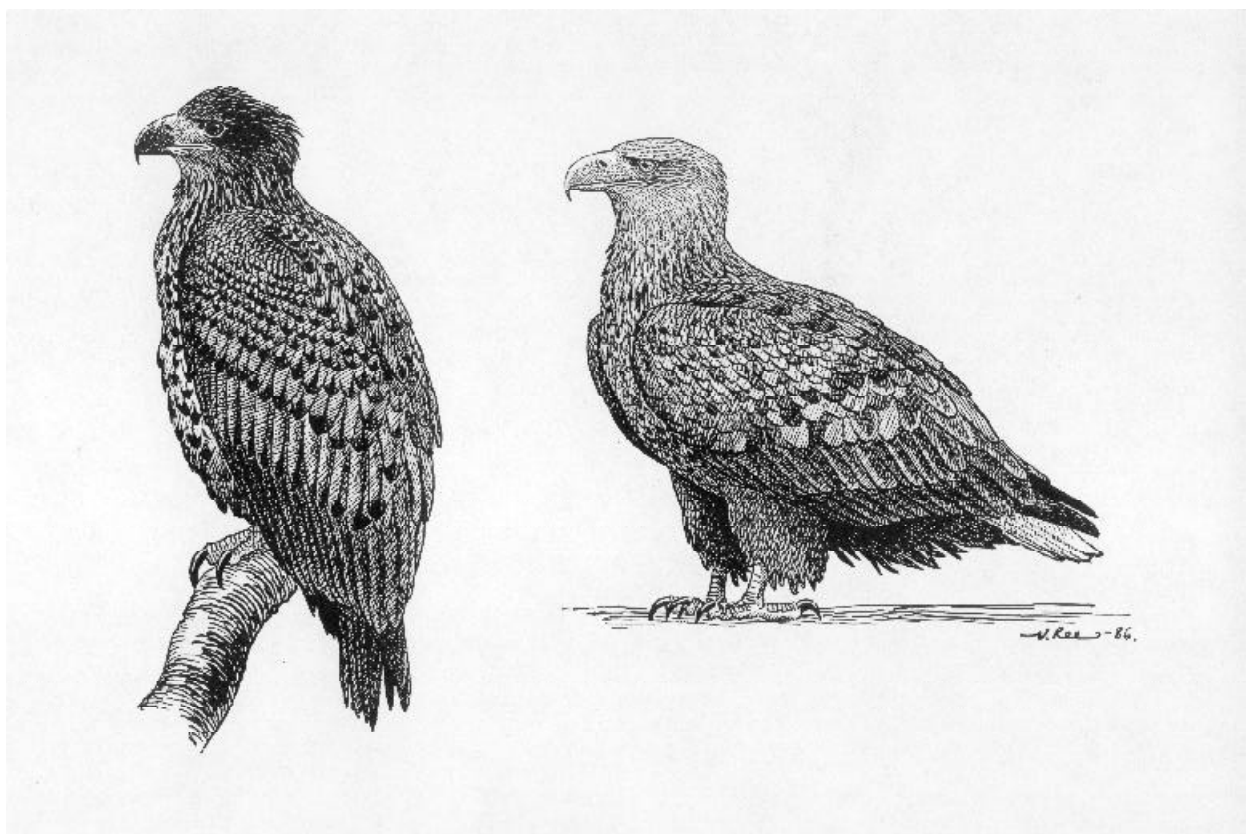
Viggo Ree, Bjørn Harald Larsen og Jon Ludvig Hals

For åttende år på rad ble det arrangert en ornitologisk vårekskursjon for allmennheten til lokaliteter i Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem. Arrangører i tillegg til Norsk Ornitologisk Forening (NOF), Avd. Buskerud/NOF, Hole og Ringerike lokallag har i alle år vært Hole Viltutvalg og Ringerike Viltneemd. Kommunene har dessuten delt på utgiftene til annonse i Ringerikes Blad. I tillegg har avisen hvert år sørget for fin forhåndsmtale. Invitasjon til årets fugletur ble dessuten sendt ut til diverse mailinglister og folk med e-post.

Også i år hadde vi tenkt at turen skulle arrangeres så tidlig at vi med sikkerhet ville få oppleve rastende våtmarksfugl på iskantene i Nordfjorden og på andre lokaliteter. Fjorårets tur gikk av stabelen den 22. april, men da var isen forsvunnet fra hele Nordfjorden. Det ble derfor bestemt at arrangementet i 2003 skulle gå av stabelen den 12. april - dagen før palmesøndag. Hadde vi utsatt turen til etter påske ville alternativet vært den 3. mai, og da ville mye av vannfugltrekket være over. Men også i år forsvant isen tidlig fra Nordfjorden - allerede i begynnelsen av april! Soldager og sterk vind fra nord hadde sørget for drift av is mot sør, og strandsonene mellom Karlsrudtangen og Averøya var dominert av store mudderbanker. Lenger sør i Tyrifjorden lå det fortsatt tett is, og disse flakene strakte seg helt ned mot Finnemarka.

Alltid noe spennende å se fra Røssholmstranda

Lørdag morgen den 12. april startet med litt tåke og enkelte snøbyger. Allikevel møtte 23 personer opp ved Norderhov kirke kl. 05.30. Etter en rask orientering av Viggo Ree bar det av sted mot vest i bilkolonne. De to øvrige turlederne fra NOF var Bjørn Harald Larsen og Jon Ludvig Hals. Det var bra med vannfugl i Nordfjorden, og fra Røssholmstranda kunne deltakerne iaktta mange arter under det første stoppet. På denne tiden av året er det andefuglene som dominerer i denne delen av Tyrifjorden. Om lag 30 knoppsvaner og litt over 50 sangsvaner rastet i strandområdene. På gåsefronten var det ca. 30 kanadagjess, en flokk på 16 rastende kortnebbgjess og en grågås. I tillegg oppholdt en enslig kortnebbgås seg i området. Flokken av sistnevnte art trakk etter kort tid mot nord. Heller ikke denne fugleturen resulterte i store flokker med med trekkende kortnebbgjess. Den mest tallrike andearten var stokkand - med noe over 400 fugler. Videre ble det talt opp 15 brunnakker, noen få krikkender, i overkant av 100 kvinender og ca. 30 toppender. I tillegg fikk alle i ro og mak studere et flott lappfiskand-par som svømte fram og tilbake i gruntvannsområdene. Vannfuglene bruker på denne tiden

av året like mye vannarealene utenfor Karlsrudtangen-reservatet som innenfor.

Den andre havørnen!

Av våtmarksfugl ellers kunne deltakerne observere bl.a. 13 toppdykkere, to gråhegrer, en trane, en sothøne, to tjelder, fem storspover, tre svartbaker, to sildemåker og om lag 300 hettemåker. En dvergspett pep i skogen nord for Røsshalmstranda mens vannfuglene ble iakttatt. Under teleskopsøk etter ender et stykke sør i Nordfjorden oppdaget Viggo Ree med ett en stor fugl som fløy like over vannflaten. Ved nærmere iaktakelse viste det seg å være en ørn som jaktet på ender! Rovfuglen fløy deretter inn til Sandtangen i den sørlige delen av Averøya-reservatet, der den landet på toppen av en ansamling av isflak på sandbanken. Teleskopene ble raskt rettet mot denne delen av Nordfjorden, og det viste seg at det dreide seg om en subadult havørn. Det lyse hodet og det gulaktige nebbet var godt synlig gjennom kikkertlinsene fra Røsshalmstranda - en avstand på ca. 2,5 kilometer. Det var stor begeistring blant ekskursjonsdeltakerne da de fikk anledning til å studere en sittende havørn gjennom teleskopene. Ørnen ble jevnlig mobbet av kråker, så etter en stund lettet den og fløy litt nordover og landet i en furu på stranden vest for Averøya-spissen. Stjerten virket nesten helt hvit mens den satt i treet, mens den i flukt fortonte den seg mørkere. Havørnen satt der også da vi forlot Røsshalmstranda. Dette dreier seg om det andre sikre funn av arten i Nordre Tyrifjorden-området. Det første var en ungfugl som fløy over huset til Viggo Ree den 24.3.1995.

Knekkand, skjeand og myrhauk i fokus

Neste stopp var ved Synneren naturreservat. I gråhegrekolonien ved Snyta nord for kroksjøen var det liten aktivitet så tidlig på året, så observasjonene i dette området ble gjennomført fra veien langs ved reservatets vestbredd. Rundt 200 sangsvaner og 15-20 knoppsvaner satte sitt preg på innsjøen denne lørdagen. I tillegg lå det ca. 20 kanadagjess og 4 grågjess sammen med svanene. Om lag 50 stokkender, ca. 30 krikkender, en knekkand-hann og en skjeand-hann var beholdningen på andesiden - særlig artig var det å kunne vise fram de to sistnevnte gressandartene. Av vadere ble et par vipper og en forbiflygende skogsnipe iakttatt. En flokk på 4 stillitser passerte over deltakerne mens tre rådyr gikk og småsprang uforstyrret omkring på den andre siden av innsjøen.

I Juveren naturreservat var det ikke all verdens med vannfugl denne aprillørdagen, men litt over 10 knoppsvaner, ca. 20 brunnakker, 20-30 krikkender, 18 sothøner og 3 vipper kunne studeres gjennom kikkertlinsene i motlyset. Plutselig dukket det opp en flott myrhauk-hann. Den seilet på stive vinger over kroksjøen og forsvant over Storelva mot vest. Etter oppholdet ved denne Ramsar-lokaliteten i Ringerike kommune fortsatte ferden mot sør - utover på Røyseshalvøya i Hole. På grunn av tett tåke var det umulig å se utover Tyrifjorden både

fra vest- og sørsiden av halvøya. Bilkolonnen stoppet derfor først ved ankomst nær den sørlige delen av Svartstadvika.

Vandrefalk-par på isen

Tåken hadde begynt å lette noe da turdeltakerne tok til med registreringen av vannfugler i Sælabonn. I råker nær land lå det fire knoppsvaner, noe over 200 stokkender, om lag 100 krikkender, ca. 20 toppender og åtte sothøner. To traner spankulerte elegant på et jorde i sør, og demonstrerte hvordan slekten skulle sikres i neste generasjon! Deres særegne trompetskrik ble spredt over hele området. Sivspurven sang sine velkjente strofer fra busker nær land - mens heipiplerkene smatt rundt i strandkanten. Med ett ble en falk oppdaget i rask flukt over isen, som fortsatt lå over det meste av Sælabonn. Den landet senere på isen, og det viste seg å være en gammel vandrefalk. Kort tid etter kom en ny vandrefalk, og paret ble sittende ved siden av hverandre i mange minutter. Deretter tok de en liten svingom og landet litt lenger ute på isen. Her satt falkene da vi forlot stedet, og alle fikk studert de spenstige og smekre rovfuglene lenge gjennom teleskopene. Trolig var det et par som rastet under vårtrekket.

Det neste stoppet var Svensrudvika innerst i Sælabonn, der det i tråd med tradisjonen også ble avsatt tid til spisepause. De tilstedeværende fikk her studere bl.a. 12 sothøner og fire knoppsvaner under måltidet, og to hønsehauker var på vingene i området. En grønnspekk sang ivrig fra en nærliggende skogklynge. Under stoppet ved Statoilstasjonen på Vik ved Steinsfjorden like etterpå ble det talt opp 10 knoppsvaner, ca. 20 toppender og 23 sothøner.

Vadere og andefugler i Steinsvika

Ekskursjonens siste stopp var også i år på Høyenhallstranden like sør for Steinsvika i Steinsfjorden. Her var det som vanlig bra med vannfugler, bl.a. noe over 20 knoppsvaner, et sangsvane-par med tre unger, to grågjess, ca. 50 stokkender, 20+ krikkender, 10+ brunnakker og litt over 30 toppender. Ytterst på en odde satt det tre tjelder, mens en enslig storspove hvilte på en av Småøyene. På sistnevnte lokalitet hadde dessuten fem par gråmåker tilsynelatende etablert seg.

Turen i år gikk av stabelen uten at arter som storskarv og fiskeørn ble observert. Allerede dagen etter passerte nye storskarv-flokker mot nord over våtmarkssystemet. En vakker aprildag blir det sikkert fullklaff under det årlige arrangementet når det gjelder denne artens omfattende forflytninger over vårt område.

✕

Ansatte i Ringerike kommune på fugletur i Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem

Av Viggo Ree

Ringerike kommune har i mange år markert seg som en offentlig etat med bevisste holdninger til ornitologien og fuglelivet. Fredningen av Hovsenga- et område ved Randselva i Hønefoss med limnologiske og ornitologiske kvaliteter - er et eksempel på det. I senere år har kommunen vært med og støttet økonomisk opp om Norsk Ornitologisk Forenings overvåking av sjøfugler i Steinsfjorden og Nordre Tyrifjorden. Dette prosjektet hadde sin 12. sesong i år. Det gis ut årlige rapporter, og resultatene har også jevnlig vært presentert i Buskvetten. På begynnelsen av 1990-tallet tok Ringerike Viltneemd initiativ til et arbeid for å få gitt ut et informasjonshefte om fuglelivet i Nordre Tyrifjorden-området. Resultatet ble en 34-siders trykksak i farger, som ble offentliggjort i 1995 (tittel: Fuglelivet i og ved Nordre Tyrifjorden. En presentasjon av reservater og nærliggende våtmarker i ornitologisk sammenheng - forfatter: Viggo Ree). I tillegg har Ringerike kommune vært med som arrangør av og sponset avisannonsene i anledning de årlige fugleturene i Nordre Tyrifjorden-området.

En sentral person i Ringerike kommune i tilknytning til det ornitologiske arbeidet er skogsjef og viltneemdsekretær Hans Bergan. Han er ansatt på Landbrukskontoret, der sekretariatet for Ringerike Viltneemd er lagt. Det kom derfor ikke som noen stor overraskende at Bergan i vår tok kontakt med artikkelforfatteren i anledning ønsker om guiding under en ornitologisk rundtur på ringerikssiden av Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem. Tilbudet ble gitt til ansatte i kommunen - spesielt personer tilknyttet miljø- og arealforvaltningen. Dermed ville mange få anledning til økt kunnskap om naturverdiene i egen kommune og eget nærmiljø.

Etter litt fram og tilbake med hensyn til aktuell arrangementsdato ble 8. mai blinket ut som ekskursjonsdag. Kl. 08 denne maitorsdagen samlet ca. 20 personer seg utenfor Landbrukskontoret i Hønefoss. Utflukten ble besørgt med en av Askeladdens busser - under kyndig sjåførutøvelse av eieren, Rolf Lie.

Første stopp var Røsshalmstranda. Gjennom teleskop fikk kommunens deltakere anledning til å studere bl.a. to kanadadagjess, ca. 10 krikkender, noen stökkender og en flott stjertand-hann. Bak sistnevnte smøg en rødrev seg fram og tilbake langs strandbredden. Av øvrige andearter ble 40-50 silender, 30-40 laksender, ca. 15 kvinender og noen toppender observert. Majoriteten av deltakerne hadde ingen erfaring med fugleobservering gjennom teleskop, og mange av artene var ukjente for de fleste. Begeistring over disse naturopplevelsene var derfor ekstra stor. I tillegg fikk vi sett to storlommer, ca. 15 toppdykkere og en gluttsnipe godt, og entusiasmen var upåklagelig da en fiskeørn passerte rett over oss med en

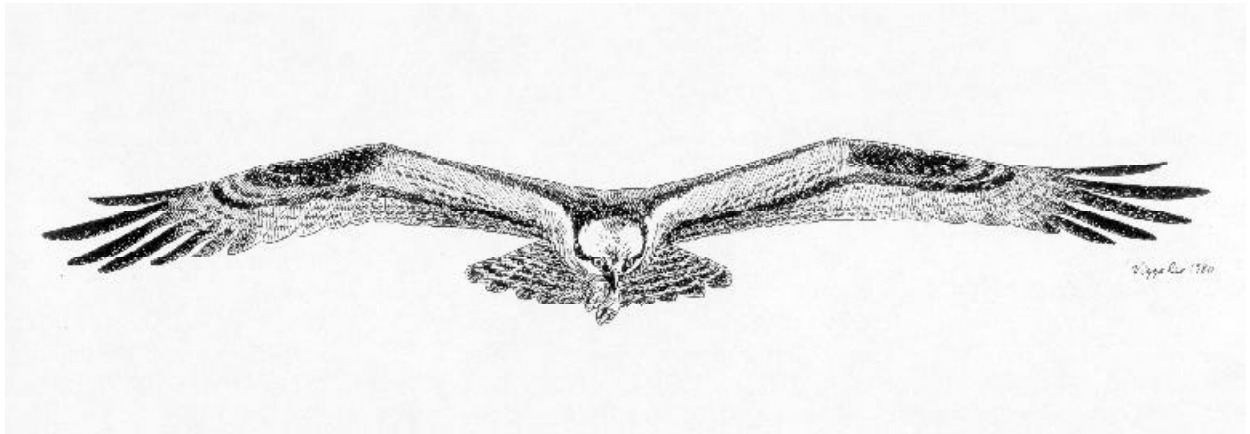
fisk i klørne! En del måker og noen makrellterner ble også iakttatt.

Å ta med folk til gråhegrekolonien ved Synneren er alltid like artig - spesielt når det gjelder folk med liten eller manglende ornitologierfaring. Selv om både reir og fugler er godt synlige for det blotte øye er det særlig fascinerende å kunne betrakte dette naturinnslaget gjennom langkikkert. Alle har kjørt forbi dette skogholtet ved Snyta en rekke ganger, men de færreste ante noe om hvilke avifaunistiske miljøkvaliteter som finnes oppe i disse grankvistene i sommerhalvåret.

Gråhegre. Tegning : Viggo Ree

Etter gråhegestoppen bar det av sted mot Bjørkelunden på Norderhov. Dette skogholtet tilhører prestegården, og den nåværende eieren er identisk med bussjåføren! Rolf Lie kjøpte for noen år siden den gården han forpaktet, og han har etter avtale med Ringerike kommune sørget for en begrenset hogst i denne prestegårdskogen. Her får de fleste store bjørketrørne stå til de faller ned, og området inneholder følgelig en rekke kvaliteter tilknyttet klimaksfasen. Antall hullrugere er derfor meget stort i dette lille skogarealet. Selv om vi gikk opp mot Bjørkelunden langt ut på dagen fikk vi høre skogduens særegne sang, og kaiene sirklet over sine årlige

Fiskeørn. Tegning : Viggo Ree

hekkeplasser. I en av bjørkene er det en koloni av sistnevnte art - i hele 13 store spette- og råte hull. Og treet har fortsatt et frodig og grønt løvverk! Det er alltid noen spetter å registrere i denne skogen, og jeg klarte å få svar fra en grønnspekk etter lokking med plystrelyd. Ellers hørte vi syngende gulspurv og løvsanger - mens sanglerkenes triller strømmet fra åkerlandskapet rundt lunden.

Neste stopp var ved Juveren naturreservat. Her fikk deltakerne iaktatt en gråhegre, et knoppsvane-par, diverse sothøner og en flygende storskarv. Det sørligste punktet på utfarten var på plataået ovenfor Stadumbakkene i Hole - med utsikt over utløpet av Storelva og Averøya naturreservat. Dette verneområdet er delt mellom Ringerike og Hole kommuner. Ute på den ytterste av øyene i Sandtangen-området satt det diverse måker, et grågås-par og en svartkraget brushane. Samtidig passerte tre storskarver Onsakerveien mot sør. På jorden på den andre siden av Gornesveien satt det 12 spenstige heiloer i praktdrakt, og sanglerkene svirret og sang over åkrene.

Mot slutten av ekskursjonen kjørte Rolf Lie den kommunale forsamling og turlederen til en pynt vest i Åsa - innerst i Steinsfjorden. Her finnes den største takrørskogen i hele våtmarkssystemet, og i kanten av denne lå det knoppevaner og sothøner - mens et strandsnipe-par og en gluttsnipe hadde tilhold i strandkanten nedenfor rasteplassen. På dette siste stoppestedet ble lunchen inntatt (stående), og mens brødkiver og varmt drikke ble fortært passerte en fiskeørn og ytterligere to storskarver bakset seg over fjorden. Det hadde etter hvert blitt noe rufsete, med tiltakende vind og enkelte regndrypp. Da klokken nærmet seg 12 og avvikling av ekskursjonen overtok regnværet for fullt. Dermed ble en 4-timers fugletur avsluttet på et passende tidspunkt. Stemningen i bussen - med begeistring over oppmuntrende naturopplevelser en frisk vårdag - var inspirerende for alle som var involvert i arrangementet. Kanskje det blir en årlig ornitologiutflukt for de ansatte i kommunen?

✕

Ansatte i Ringerike kommune under den ornitologiske ekskursjonen til lokaliteter i Nordre Tyrifjorden våtmarkssystem den 8. mai 2003. Nr. 2 fra venstre er skogsjef Hans Bergan, mens nr. 4 fra venstre er eieren av Askeladden Reiser og Norderhov prestegård på Ringerike. Bildet er tatt under lunchen i Åsa. Foto: Viggo Ree.

EKSTREMTUR 29/05-03

Unnskyld at jeg spør, men har det rablet helt for turlederen? Oppmøte kl.04.00, helt rått!!! Dette er noe helt nytt når det gjelder turer. Sier med en gang, dette må gjøres flere ganger. Glemte vel og si at oppmøte var ved plankestabelen. Det var tre stykker som møtte opp, pluss turleder som var Bjørn-Tore Bollerud som så litt trøtt ut, men det skjønner jeg godt.

Det var lett overskyet. Poenget med turen var og få med seg fuglelivet fra morgenen, vi begynte oppsvarsjonene på oppmøteplassen, der så å hørte vi en rosenfink hann i all sin prakt. Så gikk vi sakte og rolig mot tårnet og så mer og mer spennende men det kommer på artslisten. Vi så en tornsanger som sang av hele sin hals, veldig fint ved jernbanen. Vi gikk ut mot tårnet mens vi så og hørte på fugler. Det er veldig positivt at E.134 har flyttet, fordi nå går det an å høre på fugler uten og ha den evindelige støyen i bakgrunnen, men synd for de som har fått den som nabo.

Etter litt oppdaget Bjørn-Tore en myrrikse som satt og sang i sivet ved tårnet. Det var blikk stille vann mens vadere og andefugler beitet i vannkanten. Etter et par timer begynte småfuglene å våkne til liv etter natten. Mens vi sto der og skuet kom en bever fra Fiskumvannet og svømte innover Dørja mens den dykket og gikk litt på land, det var første gang jeg har sett en bever!!!! Litt av en akrobat i vannet.

Det kom to karer ca. kl. 07.00. Det viste seg å være to karer fra Nesodden, som pleide og ha en tidlig tur hver Kristihimmel fartsdag, i år var Fiskumvannet reisemål.

Planen var at vi skulle være der i ca.4 timer, men nå hadde vi hvert der i nesten 6 timer og nå begynte det å regne så smått så vi fant ut at vi skulle dra, så da sier jeg takk for turen!!!!!!!!!! Håper det blir flere.

Ps. nå skal jeg hjem og sove.

Hilsen Christoffer Mikalsen

Artsliste for fugler vi hørte:

myrrikse	hagesanger	myrsanger
ringdue	munk	løvsanger
nattergal	tornsanger	kråke
gråtrost	rørsanger	rosenfink
		sivspurv

Artsliste for fugler vi både så og hørte:

Toppdykker	kanadagås	vipe
gråhegre	stokkand	grønnstilk
knoppsvane	knekkand M og F	strandsnipe
sangsvane	toppand	enkeltbekasin
(med ødelagt vinge)	kvinand	hettemåke
	sothøne	fiskemåke

makrellterne	duetrost	blåmeis
ringdue	rødvingetrost	tornskate
gjøk	gråtrost	skjære
tårnseiler	hagesanger	kaie
sanglerke	munk	kråke
låvesale	tornsanger	ravn
heipiplerke	(med sang flukt)	bokfink
linerle	myrsanger	grønnsisik
rødstrupe	løvsanger	rosenfink
nattergal	gråfluesnapper	sivspurv
buskskvett	kjøttmeis	gulspurv

✕

NATTSANGERTUR 06/06-03

Vi møtte opp i bunn av Lundebakken, kl.21.30. det var 9 stk. som møtte opp pluss turleder som var Terje Bakken. Han hadde egentlig lagt opp et program for turen, men hadde fått et problem. For Drammen lokallag hadde hatt tur kvelden før og hørt masse spennende!!! Hva skulle vi nå gjøre? Etter litt diskusjon ble vi enige om og høre etter noe av det til slutt.

Så første stopp ble gamle ved Fiskum-kirke. der så vi to rørsangere og en stokkand som spilte skadet. Etter hvert fikk vi en konsert av tre nattergaler og en gjøk. (Bedre en Ole Ivar's). Vi prøvde også og se etter perleugle ved ei kasse som er satt opp, men så bare en flaggermus, synd!!!

Så kjørte vi til et sted som heter Østerrud ved Eikern. Når vi gikk oppover åssiden kom det ei rugde i lav høyde i alvorlig spetakkel, litt lengere bort satt en rev og skrek, nesten litt skummelt midt i skumringen. Vel oppe i lia begynte vi å lytte, etter en stund hørte vi en nattravn. Klokken var blitt vel midnatt, så vi satte nå snuten mot sydenden av Fiskumvannet, til det såkalte Åsidakryset. For å lytte utover jordene og strandkantene. Der hørte vi en konsert uten like av en myrsanger. Vi sto der i ca. 15 minutter og hørte på den, uten at den ble sliten. Deretter gikk turen nedover mot plankestabelen på Fiskumvannet, der hørte vi myrrikse og Terje prøvde å lokke på vannrikse.

Klokka var nå blitt 01.00 og vel så det. Nå sa tre stykker god natt og takk for seg, de som var igjen gikk i retning Hokksund og der fikk vi høre en kar som kunne spille på kam, og det var åkerriksa. Der stod vi en veldig god stund og lyttet og sånn rundt kl.02.00 hadde vi fått nok, og sa pent takk for oss.

En stor takk til Terje Bakken som stilte som tur-leder. Ps. ikke spør om fattern måtte vekke meg da vi kom hjem. (Han måtte det, hi-hi).

Hilsen Christoffer Mikalsen

✕

Viktige adresser i Buskerudornitologien

Drammen lokallag

Leder	Vegard Andersen	Mårstien 72, 3033 Drammen	32889920 vegard.andersen@svensedammen.n
Nestleder	Eli Gates	Røttergard, 3490 Klokkarstua	32798017 eligates@c2i.net
Sekretær	Tonny Andersen	Gml Kongsbergvei 190, 3320 Darbu	32801748 tonny.andersen@c2i.net
Kasserer	Jan Mjåland	Lahelldammen 12, 3400 Lier	32840204 jan.mjaaland@primrose.no
Styremedlem	Tore Vang	Brennhagen, 3070 Sande	33779791 torevang@online.no
	Geir Brudal	Berberissvn 4, 3408 Tranby	32850136 geir.brudal@chello.no
Revisor	Ole Edvart Bakken	Refsahlveien, 3340 Åmot	32789041 ole.edvart.bakken@c2i.net
Valgkomite	Torkild S. Lundberg	Smiskardet 46b, 7563 Malvik	73971155 torkild@stud.ntnu.no

Øvre Eiker lokallag

Leder/sekr	Terje Bakken	Kongleveien 21, 3055 Krokstadelva	32877228 terje.bakken@sensewawe.com
Nestleder	Bjørn Tore Bollerud	Nyveien, 3322 Darbu	32759644 berit-bo@online.no
Kasserer	Jostein Bakke	Hermanbakken 10, 3050 Mjøndalen	32876908 nkomo@start.no
Styremedlem	Johan-Anton Sandnes	Underlia 28c, 3320 Vestfossen	32700312
	Egil Mikalsen	Postboks 122, 3051 Mjøndalen	92438955
	Christoffer Mikalsen	Postboks 122, 3051 Mjøndalen	
	Rita Rustan	Klarinetten 7A, 3033 Drammen	32885058 gurustan@frisurf.no
Varamedlem	Inger T. Steen	Stenshorne, 3300 Hokksund	32751758 ingerst@frisurf.no
	Arve Olsen	Kløverveien 1, 3360 Geithus	32781208 arve-ol2@frisurf.no
Ringmerking	Anders Hals	Halsgata 3320 Vestfossen	32758154 anders.hals@skog.no
Tårngruppe	Jan T. Bollerud	Dunserudhagan, 3322 Darbu	32750544 j-boller@online.no

Hemsedal lokallag

Bent Fjellheim, 3560 Hemsedal, tlf. 32062272

Geilo lokallag

Bill Sloan, Tubbemyrveien 3, 3580 Geilo

Hole og Ringerike lokallag

Postboks 52, 3529 Røyse

LRSK :

Steinar Stueflotten Damenga 19, 3032 Drammen (steinarstue@c2i.net)
Kendt Myrmo Inngjerdinga 11, 3514 Hønefoss
Lars Thomas Poppe Ringhaugvn. 134b, 3150 Tolvsrød (ltpoppe@hotmail.com)
Jon Ludvig Hals, Stalsbergveien 10, 3360 Geithus
Vegard Bunes, Fjordgløttveien 16, 3530 Røyse (dumetorum@yahoo.com)

Vinteratlas/Hekkefugltelling

Steinar Stueflotten Damenga 19, 3032 Drammen (steinarstue@c2i.net)

B - BLAD

Returadresse :
NOF avd. Buskerud
v/Jens Erik Nygård
Brinken 19
3400 Lier